

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 42.

V Ljubljani, dne 19. oktobra 1911.

Leto XXIV.

Iz draginjske razprave.

Pretečeni teden se je v državnem zboru veliko govorilo o vzrokih sedanje velike draginje in o tem, kako bi se ji odpomoglo. Zlasti je poudarjal ministrski predsednik, da je množina govedi v zadnjem desetletju zelo nazadovala, kar za celih 374%. To nazadovanje goveje živine pa je še občutljivejše, ker se je v tem času število prebivalstva precej pomnožilo. Tudi na Ogrskem je padlo število goveje živine. Istina je torej, da je vobče manj mesa na razpolago. O tej stvari se je oglašil k besedi tudi naš poslanec P o v š e, ki je razvijal sledeče misli:

Za vsako vlado mora veljati načelo, osobito pri živilih, da se v domači državi pridelujejo. Zato človeka veseli, da je tudi naš minister predsednik našel pogum povdarjati, da rešitev draginjskega vprašanja leži v povzdigi domače živinoreje. Na raznih shodih na Dunaju je še mnogo govornikov, ki menijo, da naše kmetijstvo ne more potrebne množine mesa za ves avstrijski trg producirati. Ta trditev pa je neutemeljena. Avstrija ima dovolj zemlje za proizvodnjo obile krme in po tej bogate živinoreje. Saj imamo na milijone hektarov travnikov, pašnikov in platin, katere, če so umno oskrbovane, zmorejo podvojeno množino krme oddajati. Zato naj pa vlada resno deluje na to, da se akcija osuševanja oziroma namakanja naših zemljišč vendar že sistematično izvrševati prične. Ako bomo še umetna gnojila uporabljali po zgledu sosednih naprednih držav, ni dvomiti, da nam nudi domača zemlja vso možnost za obilno produkcijo mesa. Če je množina govedi padla, se pa sme in more trditi, da se je pa v do-

broti naša živina gotovo za več ko 20 odstotkov zvišala. Naša prašičereja pa se je za skoraj 66 odstotkov pomnožila in bi se zamogla tudi podvojiti v kratkih letih. Na podlagi statističnih podatkov se vidi, da ni utemeljen očitek groznega pomanjkanja mesa. Konzum mesa je na Dunaju v l. 1908. znašal na glavo 74 kg, l. 1909. pa že 76 kg. To število pač kaže, da konsum mesa ne pada, ampak raste. Vsled letošnje izredno hude suše ni jesenskih pridelkov, ne otave, in če je vladi na tem, da zabrani propad naše živine, naj takoj, brez odloga pritrdi predlogom dežele Kranjske, ki so vstanu sleherni nazadovanje naše živinoreje zabraniti. Draginja ni le evropska, ampak svetovna; niso le živila postala draga, ampak vse potrebščine, ki jih potrebuje kmetijstvo in jih mora drago plačati. V Avstriji odpade 90 odstotkov živinske produkcije na kmečki stan in le 10 odstotkov na takozvano veleposestvo. Grdo je, da časniki tako enostransko povdarjajo draginjo mesa. Dunajski list »Neue Freie Presse« je razpravljal o mlečni krizi v Parizu, kako da je mleko ne le poskočilo za 100 odstotkov v ceni, ampak ga sploh ni dobiti ter pristavil kot vzrok letošnjo sušo, ki je francoske pašnike popolnoma opustošila. In ta list za naše avstrijske posestnike ne najde pravičnosti, da bi priznal nasledke naše suše. Naj že preneha enkrat tisto strastno hujskanje meščanstva proti kmetu, kakor bi bil samo on kriv vse draginje. Kmet s svojim trdim delom prideluje živila za meščanstvo in brez njegovega truda bi moralo vse propasti.

Političen pregled

DRŽAVNI ZEOR. Draginja.

Se vedno se glasi pesem o draginji. Človek reš ne ve, ali bi občudoval neumnost soc. demokratov, ko razbijajo za znižanje cen šipe po ulicah in najemajo morilce v zbornici ali njihovo prebrisanost, s katero vlečejo uboge delavske mase in jim utepajo v glavo, da so oni edini rešitelji pred draginjo. Govori socijev v zbornici so kar naprej sama hujskanja proti kmetu, proti vladi in proti Ogrski, ki noče pustiti prostega uvoza argentinskega mesa. Vendar malo so jim le zmedli štrečno streljo, ki jih je spustil njihov pristaš Njeguš v zbornico. Spravili so se namreč nanje ministri in kazali svetu njih hujskanja, njihovo dvojno igro in protimonarhično stališče. Govorili so min. predsednik Gautsch, justični minister Hohenburger, ki bi imel postati žrtev soc. demokratskega hujskanja in pa poljedelski minister Widman, ki je branil kmete in njihove pravice. Soc. demokratje, ki so odgovarjali, kakor Smeral in Dašinski, so imeli dovolj dela s tem, da so prali svojo stranko in se zagovarjali na vse mogoče načine. Poljski soc. demokrat Dašinski se je predrznil celo reči, da je bil Njeguš najet od vlade same, da bi spravili tako socije ob kredit. Seveda mu tega nihče ne verjame. Nad justičnega ministra pa so poslali dr. Rennerja, ki je govoril o avstrijskih sodnikih in sodiščih skoro 2 uri. Povedal je res marsikatero resnico o postopanju sodnikov, vendar je bil njegov govor poln pretiravanja.

Hudo so prijemali socije tudi drugi poslanci. Čudno je, da najbolj nemški nacionalci. In vendar so si sociji in ti pri volitvah povsod pomagali drug drugemu proti krščanskim kandidatom. Sedaj se pa koljejo najhuje med seboj. Res lepi bratci.

DALMATINSKA ŽELEZNICA.

Poročali smo že, da je Hrvaško-slovenski klub, v katerem so zbrani naši in katoliški hrvaški poslanci dvakrat odločno protestiral proti nameri, da se radi argentinskega mesa dovoli Ogrom drugi tir na progi Košice—Bohumín. Ta tir jim je namreč preje naša država dovolila, kadar naredi liško železnico, ki bi bila podaljšek belokranjske. Ker pa bi bila ta železnica v okrepitev Hrvatov, ki jih Mažari strašno sovražijo, in v veliko korist naše državne polovice, se hočejo te pogodbe iznebiti in za dovoljenje k uvozu argentinskega mesa doseči drugi tir na progi iz Ogrskega na Nemško. Proti ti nameri je sedaj nastopil posebno poslanec Dubilić in je stavil trujen predlog, v katerem se zahteva od vlade, da prisili Ogre, da grade liško železnico, kakor je domenjeno. Dalmatinski poslanec je na dolgo in jako temeljito dokazal na podlagi obširnih priprav, nujnost tega predloga. Uspeh govora je bil, da so se za nujnost oglasili celo nekateri Nemci.

URADNIŠKE PLAČE.

Čimbolj se kaže trud naših poslancev, da kaj dosežejo v teh slabih časih za priprosto ljudstvo, tembolj jih naši liberalci napadajo in sramote. Vlada je namreč sedaj v ti draginji predlagala, da se dovoli uradnikom znova 30 milijonov (!) za povišanje plač. (Seve, kmetje dobe, kadar so uime, komaj par sto kronic!) Obenem se bi seveda zvišali davki. Pa ti gospodje so rekli, da niso zadovoljni; kar 100 milijonov hočejo. Veste, da naši poslanci ne bodo z veseljem segli v kmečke žepi in metali mestnim škricem. Posebno se mora pomisliti, da bodo potem hoteli imeti povišane plače tudi oficirji. Pa tudi ni še dolgo, ko se jim je plača povišala. Naši poslanci se niso niti izrekli proti uradnikom in že leti po liberalnih časopisih nanje gnojnica in liberalen uradnik, ki ni še nikdar volil naših ljudi vpije, kakšna krivica se mu godi od naših poslancev. Mi pa kličemo našim poslanecem: kmet vas je volil, delajte za kmeta. Uradniku samo, kar mu gre po strogi pravici.

INTERPELACIJA POSLANCA RYBAŘA.

Danes že imenovani tržaški poslanec, ki ni naš pristaš, vendar pa ne vpije v isti rog z neumnimi kranjskimi liberalci, je stavil na vlado vprašanje, kaj misli storiti za našo trgovino v Albaniji, kjer skuša Lah izpodrinuti Avstrijce. V Albaniji je šla zadnja leta naša trgovina nazaj v prid laški. Sedaj pa skuša Italija celo dejansko vplivati na albanski trg s svojim bojnim ladjevjem, ki straši ob albanski obali. Ko

je bil ob času aneksije Bosne na Turškem bojkot našega blaga, se Italija ni zavzela za nas, danes pa, ko Turki Lahe pritiskajo, jih naša vlada varuje v škodo naši trgovini. Avstrija si na ta način na Balkanu, kjer ima največje interese, pridobiva le sovražnikov, domačinom pa tudi škoduje. Dr. Rybař vpraša vlado, kaj hoče storiti v teh razmerah za našo trgovino in kako stališče zavzeti proti Italiji? — To vprašanje je radi tega važno, ker kaže, da imajo tudi tržaški Slovenci zavest, da je naša bodočnost na Balkanu. Naši liberalci pa se navdušujejo za Lahe, ki nam izpodmikajo tla in pišejo proti Avstriji. Res, pameten človek ne more biti pri liberalcih.

DR. RAVNIHARI

Škoda bi bilo pozabiti na liberalnega zastopnika mesta Ljubljane. Sam sedi revež na Dunaju. Čehi so ga sicer vzeli v svoj klub, ker se jim je smilil, nima pa prav nič govoriti. Da, Čehi so ga še celo potegnili. Izvolili so ga v bosenski odsek, ker Čehi ne vedo kaj bi jim bila Bosna mari, izvolili v vinarski odsek, da bo zastopal ljubljanske vinogradnike (!) in poslali celo v ribiški odsek, da bo zastopal Tavčarjev ribolov. Ljubljanskemu zastopniku se obeta res velika slava! — Mimogrede bodi omenjeno, da naši poslanci dobe od Boljakov in raznih drugih narodov polno takih mandatov, kadar hočejo. Seveda naši imajo res zastopati vinorodne kraje.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Z laško - turškega bojišča v Tripolisu prihajajo najrazličnejša poročila. Dasi gredo večinoma skozi laške roke, vendar so včasih za Lahe prav slaba. Med važnejša poročila spada, da so Italijani vendar izkrcali v Tripolisu 25.000 vojakov in zavzeli med velikimi slovesnostmi glavno mesto. Turški uradniki in načelniki Arabcev so se jim poklonili in prosili milosti. Lepo je od Italijanov, da so odpravili brz trgovino s sužnji. Vendar sreča jim ni prav mila. Turki, ki so se umaknili, so jih že začeli napadati. Poroča se o dveh večjih spopadih. Enkrat so Turki ponoči pridri nad Lahe in se umaknili še le, ko so napravili precej škode, drugič pa so se spopadli na prostem in Lah so po nekaterih poročilih izgubili do 1600 mož. Tudi ladij se jim je že precej pokvarilo. Poročila, da so se tri ladje potopile pred Tripolisom, kar nočejo utihniti, pa tudi pred mestom Derno so jim menda Turki dve potopili.

Boj se je začel tudi v Rdečem morju. Tam imajo eno obalo Turki, na drugi imajo pa Italijani neko svojo naselbino. Ker se Lah boje za svojo naselbino, so poslali nekaj svojih ladij tja doli, kjer je brz prišlo do boja pri mestu Hodeida. Škodo so trpeli eni kakor drugi.

Turški listi pišejo silno bojvito, dočim hoče vlada dobiti kako državo za posredovanja. Vendar s pogajanjmi ne bo najbrž nič. Lahe stane njihova

ekspedicija že do 500 milijonov lir in ne bodo hoteli več odnehati, dokler ne dosežejo cilja. Turki pa zahtevajo celo, da se razvije zelena razstava, kar je znamenje, da mora vsak pravoveren mohamedan v boj proti kristjanu. In nekateri arabski knezi, ki so se preje vedno puntali, so menda že res ponudili na tisoče bojevnikov proti Italiji.

PORTUGALSKA.

Tudi v ti deželi divja vojska. Monarhisti hočejo vreči republiko in obnoviti kraljestvo. Zbrali so precejšne čete in skušajo osvojiti vso severno Portugalsko, od tam pa udariti proti jugu. Njih vodja Conceiros vodi jako spretno njihovo armado, vendar se o končnem uspehu ne da veliko reči. Republikanci imajo namreč na razpolago izurjene vojake, med tem ko imajo monarhisti le v naglici zbrano armado. — Poroča se tudi, da vedno bolj divjajo republikanci proti duhovščini. Silno veliko duhovnikov, njihovih pristašev in pa monarhistov so zopet vrgli v ječe. Med vojaki in množico se vrše dosti krat hudi boji, ker se ljudje branijo dati cerkve, ki jih je vlada zaplenila za drugo porabo.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu »Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

ŠESTNAJSTO POGLAVJE.

Vedno bližje cilju.

Solnce je staló že precej visoko, ko se je Milanovič prebudil. Odšel je v obednico, kjer je že našel napol zaspanega natakarkarja. Naročil si je zajtrk, po zajtrku pa odšel po mestu, da si najme voz, ki bi ga popeljal v Zapolje.

Ko je bila ura devet, je že po cesti proti Barkovljam drdrala kočija, v kateri je sedel Milanovič in molče zrl preko morja, ki se je valovilo na njegovi levici. Tudi kočijaž je molčal, švrknil semintja z bičem po konjih ali se ozrl radovedno nazaj na zamišljenega tujca.

Že je bil Trst daleč zadaj, ko se okorajši kočijaž in vpraša Milanoviča, da bi prekinil dolgočasno molčanje in začel kak pogovor:

»Nameravate, gospod, v Zapolje gotovo po kakih opravkih, kajne? Tamkajšnji domačin niste, kakor bi smel sklepati, zakaj krajji, kjer se voziva, Vam niso bogvekakoli znani.«

»Da, važne opravke imam tam,« odvrne malomarno Milanovič, kakor bi ne bil pri volji, da ga je kočijaž zmotil v njegovem premišljevanju. Vendar vpraša čez nekaj trenutkov: »Koliko imava še do Zapolja? Zdi se mi, da se vozim že celo večnost.«

»V dveh urah in pol sva na mestu. Od tu do Podgrada je približno še dve uri, iz Podgrada sva pa v pol uri v Zapolju.«

»Podgrad?! Ali sem prav čul ali ne? Imenovali ste Podgrad. Kaj je to?«

»Podgrad je vendar vas, zadnja pred Zapoljem.«

»Pod — Podgrad!« je ponavljal venomer Milanović z znanim zmehanim izrazom na obrazu, katerega smo opazovali na njem vselej, kadar je kako znano ime udarilo na njegova ušesa.

Kočijaž ga je skrivaj od strani ošinil s pogledom, kakor bi hotel reči: »No, dvomim, če je ta človek še prijatelj s svojo pametjo,« nato pa vprašal: »Kaj Vam je Podgrad morda že znan, da Vas njegovo ime tako vznemirja?«

»Pravkar premišlujem vso stvar,« odvrne počasi Milanović, »in zdi se mi, kakor bi moral Podgrad poznati. Kakšen kraj je to?«

»Podgrad je precej velika vas, drugih posebnosti, kakor je meni znano, nima. Že večkrat sem bil tam, a zame je bilo najvažnejše to, da točijo v ondotni gostilni najizvrstnejšo vinsko kapljico, katero poznam že od davnih časov in ona tudi mene. Če Vas bo veselilo, se lahko sami prepričate, da govorim čisto resnico, in če hočete, Vam bom jaz pomagal s svojim dobrim svetom. Poznam vse najboljše vinske vrste.«

Milanović se kljub svoji pamišljenosti ni mogel ubraniti smeha, ko je videl, kako izvrstno zna žejni tržaški kočijaž na svoj mlin napeljevati vodo. Ta je še dalje kazal svojo zgovornost, a Milanović ga ni čul več, kajti bojeval je obupen boj s svojim nesrečnim spominom.

Beseda »Podgrad« ga je bila zadela kakor električen udarec. Motne sence, nerazločne slike so vstajale in zopet padale v njegovi duši. Dasi je bila še tema v njegovem spominu, vendar je čutil, da je zmožnost, ki je bila toliko časa mrtva, začela oživljati.

Sam ni vedel, koliko časa je bil zatopljen v svoje premišljevanje, kar ga vzdrami kočijažev klic: »Gospod, kmalu bomo v Podgradu.«

Radoveden se ozre kvišku in zagleda v daljavi stolp, na katerem je blestel v solnčnih žarkih križ, in kmalu so vstale iz ravnine tudi prve hiše, proti katerim je v ravni črti držala cesta.

Nepopisna bojazen se je pri tem pogledu polastila Milanovičevega srca. Bilo mu je kakor bi ga hotelo nekaj zadušiti. Zaman se je vpraševal: »Kaj je to? Kaj naj to pomeni?« V tihi, prisrčni molitvi je zdihoval k Bogu in ga prosil rešitve čudne zagonetke.

Kočijaž je z bičem pokazal predse: »To je Podgrad,« in udaril po konjih, da so zdirjali po prašni cesti in čez hip obstali pred dostilno »pri orlu«, ki je bila Milanoviču tako znana kakor stari prijatelj.

»Na mestu smo, hvala Bogu,« zakliče kočijaž veselo, a v istem hipu zavpije zopet: »Halo! — Kje tičite vendar

vsi! Hitro kupico žganja, da nam ne izdihne duše ta gospod zadaj v kočiji!«

Milanović je res kakor mrtev omahnil na svojem sedežu in se ni več ganil. Onesvestil se je vsled neštetihih silnih spominov, ki so ga z nepopisno močjo obdali v trenutku, ko je zagledal koncem ulice malo hišo in njeno okolico, kjer mu je bil znan vsak dimnik, kjer ga je vsak list na drevju pozdravljaj kot nekdanjega znanca.

Ko mu je kočijaž kupico z žganjem nastavil na usta, se je zdramil in pošepetal:

»Hvala, kmalu bo bolje.«

»Kako sem se prestrašil,« je mrmral kočijaž; »mislim sem že, da bo čez dva dni pogreb. Hvala Bogu, da ni bilo hujšega. No, sedaj pa zopet lahko poženem, če bi bili radi kmalu v Zapolju. Vinčka »pri orlu« skoro gotovo ne bova sedaj pokušala, ker ste tako slabe volje.«

»Danes se ne peljem dalje, hočem ostati tu v Podgradu.«

»Saj ste vendar namenjeni v Zapolje,« ga opomni zopet kočijaž, ki je menil, da njegov potnik še vedno ni pri polni zavesti.

»Ne, danes ostanem tukaj. Prosim, pomagajte mi, da izstopim.«

»Tudi prav,« si je mislil kočijaž in prijel Milanoviča za roko in ga opotekajočega odpeljal v sobo. Tu se je kmalu zopet opogumil, naročil kočijažu bokal »najboljšega«, katerega je ta izpraznil na njegovo zdravje in nato čez kaki dve uri z bogatim plačilom v žepu zopet pognal konje nazaj proti Trstu.

Ko je Milanović obvladal velikansko razburjenost, ki jo je bil v njegovi duši povzročil pogled na znane, mile mu kraje, ko je zopet mogel trezno misliti, je stopil iz gostilne na cesto. Toda kakor ukovan je zopet obstal, ko je koncem ulice naenkrat zagledal malo hišico, dom, v katerem je bil pred petimi leti ob svojem odhodu na morje ostavil najdražje, kar je imel na svetu, ostavil vsa svoja sreča. In kako čudovita so pota božje previdnosti! Po mnogem trpljenju in bridkih izkušnjah ga je božja roka zopet pripeljala nazaj v kraj, ki ga je spominjal na nekdanje srečne dni.

Kako znano, kako domače mu je bilo vse, kar je zrl pred seboj! Stara, osivela gostilnica, nad katere vratmi je še vedno hreščalo zastavici podobno gostilniško znamenje; nasproti gostilni samozavestni, čedni kmetiški dvorec; dalje na desni in levi strani ceste hiše z nizkimi strehami in zamreženimi okni, prodajalne, kovačnica, na cesti v prahu se kopajoče kokoši, na hišnih pragih sedeča deca; vse, prav vse je bilo še tako, kakor v onih srečnih dneh pred leti . . .

Prizor za prizorom iz tihega podgrajskega življenja se je vrstil pred Milanovičevimi telesnimi očmi; a istočasno je tudi njegova duša zrla sliko za sliko, ki so vstajale iz temne preteklosti. Zdelo se mu je, kakor bi mu nek tajni glas šepetal na uho celo zgodbo njegovega življenja. Spomini, ki so v

tem trenutku oblegali njegovo dušo, so bili tako jasni in razločni, da so mu razkrili tudi stvari, katerih z očmi ni videl. Hitro in neizprosno je drvila misel za mislijo in hitela celo nazaj v ubegla mladostna leta. Kakor blisk od vzhoda do zahoda razsvetli temno nočno nebo, tako je tudi v Milanovičevi duši hipoma postalo jasno, postalo svetlo. Sedaj je vedel, kaj je bil izgubil, vedel, kaj je prišel iskat; poznal je ono, po čemur mu je neznane hrepenjenja leta in leta mrlo srce.

Nepopisno veselje je vsled tega obšlo njegovo dušo, obvladalo ga je čuvstvo neizrekljive sreče, da bi bil najraje zavriskal in vsemu svetu naznanil svojo radost. — A kaj je to! Naenkrat ga pretrese neka neznana bojazen, sam ni vedel zakaj, in mrzel, leden pot mu pokrije čelo.

Milanović ni slutil, da je njegovo obnašanje vzbudilo pozornost; šele ko ga je nekdo nagovoril, je krenil z glavo in zagledal v vratih več ljudi, ki so ga radovedno opazovali in ugibali, kdo bi bil zagonetni tujec.

»Kaj vam v našem trgu tako ugaaja, da — kakor vidim — kar očarani stojite in gledate?« ga je vprašal gostilničar, majhen, čokat možiček s širokim obrazom in z belim predpasnikom in s črno čepico na glavi.

»Ona-le hiša me zanima. Povejte, kdo stanuje sedaj v njej,« odvrne Milanović in pokaže z roko po cesti navzgor.

»Hiša, ki ima pročelje senkaj obrnjeno? — No, mislim, da sedaj nihče v njej ne stanuje. — Tončika!«

Čedna, srednje velika, ne baš rejena ženska se prikaže na hišnem pragu.

»Ta gospod bi rad vedel, kdo stanuje sedaj v oni hiši koncem trga.«

»Hiša je prazna in čaka, da jo kdo vzame v najem. Ključ ima sosed Marko in vam lahko kaj več pove; če želite, ga pokličem.«

»Hvala; hočem ga sam poiskati,« odvrne Milanović in hoče oditi, a gospodinja ga ustavi, rekoč:

»Za trenutek se vendar pomudite pri nas, da se nekoliko okrepčate.«

Milanović se je nekoliko obotavljaj, kajti najraje bi bil takoj izvedel vse podrobnosti, a na gostilničarjevo prigovarjanje se je udal in stopil zopet v gostilno.

Sobica, v katero ga je spremila gospodinja, je bila mirna in prazna, prav kakor si jo je sam zaželel. Ukazal si je prinesiti vrč vina in nekaj peciva. Gostilničarka je odšla ven, sam pa je vstal od mize in nemirno korakal po sobi gori in doli. Tajna, zagonetna bojazen mu je stiskala srce. Že je pograbil klobuk in stopil k vratom — a hipoma se je premislil in stopal zopet semintja. Pri srcu mu je bilo kakor človeku, ki se je ravnokar vzbudil iz dolge, težke omotice. Tresel se je po cellem životu in v resnici trpel neznosne muke. Zamislil se je nazaj v preteklih pet let, a zgrozil se je pri vprašanju, kaj se je lahko zgodilo med tem v Podgradu; odgovor na to vprašanje je mo-

Hudo so prijemali socije tudi drugi poslanci. Čudno je, da najbolj nemški nacionalci. In vendar so si sociji in ti pri volitvah povsod pomagali drug drugemu proti krščanskim kandidatom. Sedaj se pa koljejo najhuje med seboj. Res lepi bratci.

DALMATINSKA ŽELEZNICA.

Poročali smo že, da je Hrvaško-slovenski klub, v katerem so zbrani naši in katoliški hrvaški poslanci dvakrat odločno protestiral proti nameri, da se radi argentinskega mesa dovoli Ogrom drugi tir na progi Košice—Bohumín. Ta tir jim je namreč preje naša država dovolila, kadar naredo liško železnico, ki bi bila podaljšek belokranjske. Ker pa bi bila ta železnica v okrepitev Hrvatov, ki jih Mažari strašno sovražijo, in v veliko korist naše državne polovice, se hočejo te pogodbe iznebiti in za dovoljenje k uvozu argentinskega mesa doseči drugi tir na progi iz Ogrskega na Nemško. Proti ti nameri je sedaj nastopil posebno poslanec Dubilič in je stavil nujen predlog, v katerem se zahteva od vlade, da prisili Ogre, da grade liško železnico, kakor je domenjeno. Dalmatinski poslanec je na dolgo in jako temeljito dokazal na podlagi obširnih priprav, nujnost tega predloga. Uspeh govora je bil, da so se za nujnost oglasili celo nekateri Nemci.

URADNIŠKE PLAČE.

Čimbolj se kaže trud naših poslancev, da kaj dosežejo v teh slabih časih za priprosto ljudstvo, tembolj jih naši liberalci napadajo in sramote. Vlada je namreč sedaj v ti draginji predlagala, da se dovoli uradnikom znova 30 milijonov (!!) za povišanje plač. (Seve, kmetje dobe, kedar so uime, komaj par sto kronic!) Obenem se bi seveda zvišali davki. Pa ti gospodje so rekli, da niso zadovoljni; kar 100 milijonov hočejo. Veste, da naši poslanci ne bodo z veseljem segli v kmečke žepe in metali mestnim škricem. Posebno se mora pomisliti, da bodo potem hoteli imeti povišane plače tudi oficirji. Pa tudi ni še dolgo, ko se jim je plača povišala. Naši poslanci se niso niti izrekli proti uradnikom in že leti po liberalnih časopisih nanje gnojica in liberalen uradnik, ki ni še nikdar volil naših ljudi vplje, kakšna krivica se mu godi od naših poslancev. Mi pa kličemo našim poslancem: kmet vas je volil, delajte za kmeta. Uradniku samo, kar mu gre po strogi pravici.

INTERPELACIJA POSLANCA RYBAŘA.

Danes že imenovani tržaški poslanec, ki ni naš pristaš, vendar pa ne vpije v isti rog z neumnimi kranjskimi liberalci, je stavil na vlado vprašanje, kaj misli storiti za našo trgovino v Albaniji, kjer skuša Lah izpodrinuti Avstrije. V Albaniji je šla zadnja leta naša trgovina nazaj v prid laški. Sedaj pa skuša Italija celo dejansko vplivati na albanski trg s svojim bojnim ladjevjem, ki straši ob albanski obali. Ko

je bil ob času aneksije Bosne na Turškem bojkot našega blaga, se Italija ni zavzela za nas, danes pa, ko Turki Lahe pritiskajo, jih naša vlada varuje v škodo naši trgovini. Avstrija si na ta način na Balkanu, kjer ima največje interese, pridobiva le sovražnikov, domačinom pa tudi škoduje. Dr. Rybař vpraša vlado, kaj hoče storiti v teh razmerah za našo trgovino in kako stališče zavzeti proti Italiji? — To vprašanje je radi tega važno, ker kaže, da imajo tudi tržaški Slovenci zavest, da je naša bodočnost na Balkanu. Naši liberalci pa se navdušujejo za Lahe, ki nam izpodmikajo tla in pišejo proti Avstriji. Res, pameten človek ne more biti pri liberalcih.

DR. RAVNIHARI

Škoda bi bilo pozabiti na liberalnega zastopnika mesta Ljubljane. Sam sedi revež na Dunaju. Čehi so ga sicer vzeli v svoj klub, ker se jim je smilil, nima pa prav nič govoriti. Da, Čehi so ga še celo potegnili. Izvolili so ga v bosenski odsek, ker Čehi ne vedo kaj bi jim bila Bosna mari, izvolili v vinarski odsek, da bo zastopal ljubljanske vinogradnike (!) in poslali celo v ribiški odsek, da bo zastopal Tavčarjev ribolov. Ljubljanskemu zastopniku se obeta res velika slava! — Mimogrede bodi omenjeno, da naši poslanci dobe od Holjakov in raznih drugih narodov polno takih mandatov, kedar hočejo. Seveda naši imajo res zastopati vinorodne kraje.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Z laško - turškega bojišča v Tripolisu prihajajo najrazličnejša poročila. Dasi gredo večinoma skozi laške roke, vendar so včasih za Lahe prav slaba. Med važnejša poročila spada, da so Italijani vendar izkrcali v Tripolisu 25.000 vojakov in zavzeli med velikimi slovesnostmi glavno mesto. Turški uradniki in načelniki Arabcev so se jim poklonili in prosili milosti. Lepo je od Italijanov, da so odpravili brž trgovino s sužnji. Vendar sreča jim ni prav mila. Turki, ki so se umaknili, so jih že začeli napadati. Poroča se o dveh večjih spopadih. Enkrat so Turki ponoči pridrli nad Lahe in se umaknili še le, ko so napravili precej škode, drugi pa so se spopadli na prostem in Lah so po nekaterih poročilih izgubili do 1600 mož. Tudi ladij se jim je že precej pokvarilo. Poročila, da so se tri ladje potopile pred Tripolisom, kar nočejo utihniti, pa tudi pred mestom Derno so jim menda Turki dve potopili.

Boj se je začel tudi v Rdečem morju. Tam imajo eno obalo Turki, na drugi imajo pa Italijani neko svojo naselbino. Ker se Lah boje za svojo naselbino, so poslali nekaj svojih ladij tja doli, kjer je brž prišlo do boja pri mestu Hodeida. Škodo so trpeli eni kakor drugi.

Turški listi pišejo silno bojvito, dočim hoče vlada dobiti kako državo za posredovanja. Vendar s pogajanjmi ne bo najbrž nič. Lahe stane njihova

ekspedicija že do 500 milijonov lir in ne bodo hoteli več odnehati, dokler ne dosežejo cilja. Turki pa zahtevajo celo, da se razvije zelena razstava, kar je znamenje, da mora vsak pravoveren mohamedan v boj proti kristjanu. In nekateri arabski knezi, ki so se preje vedno puntali, so menda že res ponudili na tisoče bojevnikov proti Italiji.

PORTUGALSKA.

Tudi v ti deželi divja vojska. Monarhisti hočejo vreči republiko in obnoviti kraljestvo. Zbrali so precejšne čete in skušajo osvojiti vso severno Portugalsko, od tam pa udariti proti jugu. Njih vodja Conceiros vodi jako spretno njihovo armado, vendar se o končnem uspehu ne da veliko reči. Republikanci imajo namreč na razpolago izurjene vojake, med tem ko imajo monarhisti le v naglici zbrano armado. — Poroča se tudi, da vedno bolj divjajo republikanci proti duhovščini. Silno veliko duhovnikov, njihovih pristašev in pa monarhistov so zopet vrgli v ječe. Med vojaki in množico se vrše dostikrat hudi boji, ker se ljudje branijo dati cerkve, ki jih je vlada zaplenila za drugo porabo.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu
»Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

ŠESTNAJSTO POGlavJE.

Vedno bližje cilju.

Solnce je staló že precej visoko, ko se je Milanovič prebudil. Odšel je v obednico, kjer je že našel napol zaspanega natakara. Naročil si je zajtrk, po zajtrku pa odšel po mestu, da si najme voz, ki bi ga popeljal v Zapolje.

Ko je bila ura devet, je že po cesti proti Barkovljam drdrala kočija, v kateri je sedel Milanovič in molče zrl preko morja, ki se je valovilo na njegovi levisi. Tudi kočijaž je molčal, švrknil semintja z bičem po konjih ali se ozrl radovedno nazaj na zamišljenega tujca.

Že je bil Trst daleč zadaj, ko se okorajši kočijaž in vpraša Milanoviča, da bi prekinil dolgočasno molčanje in začel kak pogovor:

»Nameravate, gospod, v Zapolje gotovo po kakih opravkih, kajne? Tamkajšnji domačin niste, kakor bi smel sklepati, zakaj kraji, kjer se voziva, Vam niso bogve kako znani.«

»Da, važne opravke imam tam,« odvrne malomarno Milanovič, kakor bi ne bil pri volji, da ga je kočijaž zmotil v njegovem premišljevanju. Vendar vpraša čez nekaj trenutkov: »Koliko imava še do Zapolja? Zdi se mi, da se vozim že celo večnost.«

»V dveh urah in pol sva na mestu. Od tu do Podgrada je približno še dve uri, iz Podgrada sva pa v pol uri v Zapolju.«

»Podgrad?! Ali sem prav čul ali ne? Imenovali ste Podgrad. Kaj je to?«

»Podgrad je vendar vas, zadnja pred Zapoljem.«

»Pod — Podgrad!« je ponavljal venomer Milanovič z znanim zmedenim izrazom na obrazu, katerega smo opazovali na njem vselej, kadar je kako znano ime udarilo na njegova ušesa.

Kočižaj ga je skrivaj od strani ošinil s pogledom, kakor bi hotel reči: »No, dvomim, če je ta človek še prijatelj s svojo pametjo,« nato pa vprašal: »Kaj Vam je Podgrad morda že znan, da Vas njegovo ime tako vznemirja?«

»Pravkar premišlujem vso stvar,« odvrne počasi Milanovič, »in zdi se mi, kakor bi moral Podgrad poznati. Kakšen kraj je to?«

»Podgrad je precej velika vas, drugih posebnosti, kakor je meni znano, nima. Že večkrat sem bil tam, a zame je bilo najvažnejše to, da točijo v ondojni gostilni najizvrstnejšo vinsko kapljico, katero poznam že od davnih časov in ona tudi mene. Če Vas bo veselilo, se lahko sami prepričate, da govorim čisto resnico, in če hočete, Vam bom jaz pomagal s svojim dobrim svetom. Poznam vse najboljše vinske vrste.«

Milanovič se kljub svoji pamišljenosti ni mogel ubraniti smeha, ko je videl, kako izvrstno zna žejni tržaški kočižaj na svoj mlin napeljevati vodo. Ta je še dalje kazal svojo zgovornost, a Milanovič ga ni čul več, kajti bojeval je obupen boj s svojim nesrečnim spominom.

Beseda »Podgrad« ga je bila zadela kakor električen udarec. Motne sence, nerazložne slike so vstajale in zopet padale v njegovi duši. Dasi je bila še tema v njegovem spominu, vendar je čutil, da je zmožnost, ki je bila toliko časa mrtva, začela oživljati.

Sam ni vedel, koliko časa je bil zatopljen v svoje premišljevanje, kar ga vzdrami kočižajev klic: »Gospod, kmalu bomo v Podgradu.«

Radoveden se ozre kvišku in zagleda v daljavi stolp, na katerem je blestel v solnčnih žarkih križ, in kmalu so vstale iz ravnine tudi prve hiše, proti katerim je v ravni črti držala cesta.

Nepopisna bojazen se je pri tem pogledu polastila Milanovičevega srca. Bilo mu je kakor bi ga hotelo nekaj zadušiti. Zaman se je vpraševal: »Kaj je to? Kaj naj to pomeni?« V tihi, prisrčni molitvi je zdihoval k Bogu in ga prosil rešitve čudne zagonetke.

Kočižaj je z bičem pokazal predse: »To je Podgrad,« in udaril po konjih, da so zdirjali po prašni cesti in čez hip obstali pred dostilno »pri orlu«, ki je bila Milanoviču tako znana kakor stari prijatelj.

»Na mestu smo, hvala Bogu,« zakliče kočižaj veselo, a v istem hipu zavpije zopet: »Halo! — Kje tičite vendar

vsi! Hitro kupico žganja, da nam ne izdihne duše ta gospod zadaj v kočiji!«

Milanovič je res kakor mrtev omahnil na svojem sedežu in se ni več gnil. Onesvestil se je vsled neštetihih silnih spominov, ki so ga z nepopisno močjo obdali v trenutku, ko je zagledal koncem ulice malo hišo in njeno okolico, kjer mu je bil znan vsak dimnik, kjer ga je vsak list na drevju pozdravljaj kot nekdanjega znanca.

Ko mu je kočižaj kupico z žganjem nastavil na usta, se je zdramil in pošepetal:

»Hvala, kmalu bo bolje.«

»Kako sem se prestrašil,« je mrmral kočižaj; »mislim sem že, da bo čez dva dni pogreb. Hvala Bogu, da ni bilo hujšega. No, sedaj pa zopet lahko poženem, če bi bili radi kmalu v Zapolju. Vinčka »pri orlu« skoro gotovo ne bova sedaj pokušala, ker ste tako slabe volje.«

»Danes se ne peljem dalje, hočem ostati tu v Podgradu.«

»Saj ste vendar namenjeni v Zapolje,« ga opomni zopet kočižaj, ki je menil, da njegov potnik še vedno ni pri polni zavesti.

»Ne, danes ostanem tukaj. Prosim, pomagajte mi, da izstopim.«

»Tudi prav,« si je mislil kočižaj in prijel Milanoviča za roko in ga opotekajočega odpeljal v sobo. Tu se je kmalu zopet opogumil, naročil kočižaju bokal »najboljšega«, katerega je ta izpraznil na njegovo zdravje in nato čez kaki dve uri z bogatim plačilom v žepu zopet pognal konje nazaj proti Trstu.

Ko je Milanovič obvladal velikanško razburjenost, ki jo je bil v njegovi duši povzročil pogled na znane, mile mu kraje, ko je zopet mogel trezno misliti, je stopil iz gostilne na cesto. Toda kakor ukovan je zopet obstal, ko je koncem ulice naenkrat zagledal malo hišico, dom, v katerem je bil pred petimi leti ob svojem odhodu na morje ostavil najdražje, kar je imel na svetu, ostavil vso svojo srečo. In kako čudovita so pota božje previdnosti! Po mnogem trpljenju in bridkih izkušnjah ga je božja roka zopet pripeljala nazaj v kraj, ki ga je spominjal na nekdanje srečne dni.

Kako znano, kako domače mu je bilo vse, kar je zrl pred seboj! Stara, osivela gostilnica, nad katere vratmi je še vedno hreščalo zastavici podobno gostilniško znamenje; nasproti gostilni samozavestni, čedni kmetiški dvorec; dalje na desni in levi strani ceste hiše z nizkimi strehami in zamreženimi okni, prodajalne, kovačnica, na cesti v prahu se kopajoče kokoši, na hišnih pragih sedeča deca; vse, prav vse je bilo še tako, kakor v onih srečnih dneh pred leti...

Prizor za prizorom iz tihega podgrajskega življenja se je vrstil pred Milanovičevimi telesnimi očmi; a istočasno je tudi njegova duša zrla sliko za sliko, ki so vstajale iz temne preteklosti. Zdelo se mu je, kakor bi mu nek tajni glas šepetal na uho celo zgodbo njegovega življenja. Spomini, ki so v

tem trenutku oblegali njegovo dušo, so bili tako jasni in razločni, da so mu razkrili tudi stvari, katerih z očmi ni videl. Hitro in neizprosno je drvila misel za mislijo in hitela celo nazaj v ubegla mladostna leta. Kakor blisk od vzhoda do zahoda razsvetli temno nočno nebo, tako je tudi v Milanovičevi duši hipoma postalo jasno, postalo svetlo. Sedaj je vedel, kaj je bil izgubil, vedel, kaj je prišel iskat; poznal je ono, po čemur mu je neznanega hrepenenja leta in leta mrlo srce.

Nepopisno veselje je vsled tega obšlo njegovo dušo, obvladalo ga je čuvstvo neizključive sreče, da bi bil najraje zavriskal in vsemu svetu naznanil svojo radost. — A kaj je to! Naenkrat ga pretrese neka neznana bojazen, sam ni vedel zakaj, in mrzel, leden pot mu pokrije čelo.

Milanovič ni slutil, da je njegovo obnašanje vzbudilo pozornost; šele ko ga je nekdo nagovoril, je krenil z glavo in zagledal v vratih več ljudi, ki so ga radovedno opazovali in ugibali, kdo bi bil zagonetni tujec.

»Kaj vam v našem trgu tako uga-ja, da — kakor vidim — kar očarani stojite in gledate?« ga je vprašal gostilničar, majhen, čokat možiček s širokim obrazom in z belim predpasnikom in s črno čepico na glavi.

»Ona-le hiša me zanima. Povejte, kdo stanuje sedaj v njej,« odvrne Milanovič in pokaže z roko po cesti navzgor.

»Hiša, ki ima pročelje semkaj obrnjeno? — No, mislim, da sedaj nihče v njej ne stanuje. — Tončika!«

Čedna, srednje velika, ne baš rejena ženska se prikaže na hišnem pragu.

»Ta gospod bi rad vedel, kdo stanuje sedaj v oni hiši koncem trga.«

»Hiša je prazna in čaka, da jo kdo vzame v najem. Ključ ima sosed Marko in vam lahko kaj več pove; če želite, ga pokličem.«

»Hvala; hočem ga sam poiskati,« odvrne Milanovič in hoče oditi, a gospodinja ga ustavi, rekoč:

»Za trenutek se vendar pomudite pri nas, da se nekoliko okrepčate.«

Milanovič se je nekoliko obotavljaj, kajti najraje bi bil takoj izvedel vse podrobnosti, a na gostilničarjevo prigovarjanje se je udal in stopil zopet v gostilno.

Sobica, v katero ga je spremila gospodinja, je bila mirna in prazna, prav kakor si jo je sam zaželel. Ukazal si je prinesiti vrč vina in nekaj peciva. Gostilničarka je odšla ven, sam pa je vstal od mize in nemirno korakal po sobi gori in doli. Tajna, zagonetna bojazen mu je stiskala srce. Že je pograbil klobuk in stopil k vratom — a hipoma se je premislil in stopal zopet semintja. Pri srcu mu je bilo kakor človeku, ki se je ravnokar vzbudil iz dolge, težke omotice. Tresel se je po cellem životu in v resnici trpel neznosne muke. Zamislil se je nazaj v preteklih pet let, a zgrozil se je pri vprašanju, kaj se je lahko zgodilo med tem v Podgradu; odgovor na to vprašanje je mo-

Hudo so prijemali socije tudi drugi poslanci. Čudno je, da najbolj nemški nacionalci. In vendar so si sociji in ti pri volitvah povsod pomagali drug drugemu proti krščanskim kandidatom. Sedaj se pa koljejo najhuje med seboj. Res lepi bratci.

DALMATINSKA ŽELEZNICA.

Poročali smo že, da je Hrvaško-slovenski klub, v katerem so zbrani naši in katoliški hrvaški poslanci dvakrat odločno protestiral proti nameri, da se radi argentinskega mesa dovoli Ogrom drugi tir na progi Košice—Bohumín. Ta tir jim je namreč preje naša država dovolila, kadar naredo liško železnico, ki bi bila podaljšek belokranjske. Ker pa bi bila ta železnica v okrepitev Hrvatov, ki jih Mažari strašno sovražijo, in v veliko korist naše državne polovice, se hočejo te pogodbe iznebiti in za dovoljenje k uvozu argentinskega mesa doseči drugi tir na progi iz Ogrskega na Nemško. Proti ti nameri je sedaj nastopil posebno poslanec Dubilič in je stavil nujen predlog, v katerem se zahteva od vlade, da prisili Ogre, da grade liško železnico, kakor je domenjeno. Dalmatinski poslanec je na dolgo in jako temeljito dokazal na podlagi obširnih priprav, nujnost tega predloga. Uspeh govora je bil, da so se za nujnost oglasili celo nekateri Nemci.

URADNIŠKE PLAČE.

Čimbolj se kaže trud naših poslancev, da kaj dosežejo v teh slabih časih za priprosto ljudstvo, tembolj jih naši liberalci napadajo in sramote. Vlada je namreč sedaj v ti draginji predlagala, da se dovoli uradnikom znova 30 milijonov (!!) za povišanje plač. (Seve, kmetje dobe, kedar so uime, komaj par sto kronic!) Obenem se bi seveda zvišali davki. Pa ti gospodje so rekli, da niso zadovoljni; kar 100 milijonov hočejo. Veste, da naši poslanci ne bodo z veseljem segli v kmečke žepe in metali mestnim škricem. Posebno se mora pomisliti, da bodo potem hoteli imeti povišane plače tudi oficirji. Pa tudi ni še dolgo, ko se jim je plača povišala. Naši poslanci se niso niti izrekli proti uradnikom in že leti po liberalnih časopisih nanje gnojica in liberalen uradnik, ki ni še nikdar volil naših ljudi vpije, kakšna krivica se mu godi od naših poslancev. Mi pa kličemo našim poslancem: kmet vas je volil, delajte za kmeta. Uradniku samo, kar mu gre po strogi pravici.

INTERPELACIJA POSLANCA RYBAŘA.

Danes že imenovani tržaški poslanec, ki ni naš pristaša, vendar pa ne vpije v isti rog z neumnimi kranjskimi liberalci, je stavil na vlado vprašanje, kaj misli storiti za našo trgovino v Albaniji, kjer skuša Lah izpodrinuti Avstrijce. V Albaniji je šla zadnja leta naša trgovina nazaj v prid laški. Sedaj pa skuša Italija celo dejansko vplivati na albanski trg s svojim bojnim ladjevjem, ki straši ob albanski obali. Ko

je bil ob času aneksije Bosne na Turškem bojkot našega blaga, se Italija ni zavzela za nas, danes pa, ko Turki Lahe pritiskajo, jih naša vlada varuje v škodo naši trgovini. Avstrija si na ta način na Balkanu, kjer ima največje interese, pridobiva le sovražnikov, domačinom pa tudi škoduje. Dr. Rybař vpraša vlado, kaj hoče storiti v teh razmerah za našo trgovino in kako stališče zavzeti proti Italiji? — To vprašanje je radi tega važno, ker kaže, da imajo tudi tržaški Slovenci zavest, da je naša bodočnost na Balkanu. Naši liberalci pa se navdušujejo za Lahe, ki nam izpodmikajo tla in pišejo proti Avstriji. Res, pameten človek ne more biti pri liberalcih.

DR. RAVNIHARI

Škoda bi bilo pozabiti na liberalnega zastopnika mesta Ljubljane. Sam sedi revež na Dunaju. Čehi so ga sicer vzeli v svoj klub, ker se jim je smilil, nima pa prav nič govoriti. Da, Čehi so ga še celo potegnili. Izvolili so ga v bosenski odsek, ker Čehi ne vedo kaj bi jim bila Bosna mari, izvolili v vinarski odsek, da bo zastopal ljubljanske vinogradnike (!) in poslali celo v ribiški odsek, da bo zastopal Tavčarjev ribolov. Ljubljanskemu zastopniku se obeta res velika slava! — Mimogrede bodi omenjeno, da naši poslanci dobe od Roljakov in raznih drugih narodov polno takih mandatov, kedar hočejo. Seveda naši imajo res zastopati vinorodne kraje.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Z laško - turškega bojišča v Tripolisu prihajajo najrazličnejša poročila. Dasi gredo večinoma skozi laške roke, vendar so včasih za Lahe prav slaba. Med važnejša poročila spada, da so Italijani vendar izkrcali v Tripolisu 25.000 vojakov in zavzeli med velikimi slovesnostmi glavno mesto. Turški uradniki in načelniki Arabcev so se jim poklonili in prosili milosti. Lepo je od Italijanov, da so odpravili brž trgovino s sužnji. Vendar sreča jim ni prav mila. Turki, ki so se umaknili, so jih že začeli napadati. Poroča se o dveh večjih spopadih. Enkrat so Turki ponoči pridrli nad Lahe in se umaknili še le, ko so napravili precej škode, drugi pa so se spopadli na prostem in Lahii so po nekaterih poročilih izgubili do 1600 mož. Tudi ladij se jim je že precej pokvarilo. Poročila, da so se tri ladje potopile pred Tripolisom, kar nočejo utihniti, pa tudi pred mestom Derno so jim menda Turki dve potopili.

Boj se je začel tudi v Rdečem morju. Tam imajo eno obalo Turki, na drugi imajo pa Italijani neko svojo naselbino. Ker se Lahii boje za svojo naselbino, so poslali nekaj svojih ladij tja doli, kjer je brž prišlo do boja pri mestu Hodeida. Škodo so trpeli eni kakor drugi.

Turški listi pišejo silno bojovito, dočim hoče vlada dobiti kako državo za posredovanja. Vendar s pogajanjmi ne bo najbrž nič. Lahe stane njihova

ekspedicija že do 500 milijonov lir in ne bodo hoteli več odnehati, dokler ne dosežejo cilja. Turki pa zahtevajo celo, da se razvije zelena razstava, kar je znamenje, da mora vsak pravoveren mohamedan v boj proti kristjanu. In nekateri arabski knezi, ki so se preje vedno puntali, so menda že res ponu, dili na tisoče bojevnikov proti Italiji.

PORTUGALSKA.

Tudi v ti deželi divja vojska. Monarhisti hočejo vreči republiko in obnoviti kraljestvo. Zbrali so precejšne čete in skušajo osvojiti vso severno Portugalsko, od tam pa udariti proti jugu. Njih vodja Conceiros vodi jako spretno njihovo armado, vendar se o končnem uspehu ne da veliko reči. Republikanci imajo namreč na razpolago izurjene vojaše, med tem ko imajo monarhisti le v naglici zbrano armado. — Poroča se tudi, da vedno bolj divjajo republikanci proti duhovščini. Silno veliko duhovnikov, njihovih pristašev in pa monarhistov so zopet vrgli v ječe. Med vojaki in množico se vrše dostikrat hudi boji, ker se ljudje branijo dati cerkve, ki jih je vlada zaplenila za drugo porabo.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu
»Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

ŠESTNAJSTO POGlavJE.

Vedno bližje cilju.

Solnce je stalo že precej visoko, ko se je Milanovič prebudil. Odšel je v obednico, kjer je že našel napol zaspalega natakara. Naročil si je zajtrk, po zajtrku pa odšel po mestu, da si najme voz, ki bi ga popeljal v Zapolje.

Ko je bila ura devet, je že po cesti proti Barkovljam drdrala kočija, v kateri je sedel Milanovič in molče zrl preko morja, ki se je valovilo na njegovih levici. Tudi kočijaž je molčal, švrknil semintja z bičem po konjih ali se ozrl radovedno nazaj na zamišljenega tujca.

Že je bil Trst daleč zadaj, ko se okorajši kočijaž in vpraša Milanoviča, da bi prekinil dolgočasno molčanje in začel kak pogovor:

»Nameravate, gospod, v Zapolje gotovo po kakih opravkih, kajne? Tamkajšnji domačin niste, kakor bi smel sklepati, zakaj kraji, kjer se voziva, Vam niso bogve kako znani.«

»Da, važne opravke imam tam,« odvrne malomarno Milanovič, kakor bi ne bil pri volji, da ga je kočijaž zmotil v njegovem premišljevanju. Vendar vpraša čez nekaj trenutkov: »Koliko imava še do Zapolja? Zdi se mi, da se vozim že celo večnost.«

»V dveh urah in pol sva na mestu. Od tu do Podgrada je približno še dve uri, iz Podgrada sva pa v pol uri v Zapolju.«

»Podgrad?! Ali sem prav čul ali ne? Imenovali ste Podgrad. Kaj je to?«

»Podgrad je vendar vas, zadnja pred Zapoljem.«

»Pod — Podgrad!?« je ponavljaval venomer Milanovič z znanim zmedenim izrazom na obrazu, katerega smo opazovali na njem vselej, kadar je kako znano ime udarilo na njegova ušesa.

Kočijaž ga je skrivaj od strani ošinil s pogledom, kakor bi hotel reči: »No, dvomim, če je ta človek še prijatelj s svojo pametjo,« nato pa vprašal: »Kaj Vam je Podgrad morda že znan, da Vas njegovo ime tako vznemirja?«

»Pravkar premišljuje vso stvar,« odvrne počasi Milanovič, »in zdi se mi, kakor bi moral Podgrad poznati. Kakšen kraj je to?«

»Podgrad je precej velika vas, drugih posebnosti, kakor je meni znano, nima. Že večkrat sem bil tam, a zame je bilo najvažnejše to, da točijo v ondotni gostilni najizvrstnejšo vinsko kapljico, katero poznam že od davnih časov in ona tudi mene. Če Vas bo veselilo, se lahko sami prepričate, da govorim čisto resnico, in če hočete, Vam bom jaz pomagal s svojim dobrim svetom. Poznam vse najboljše vinske vrste.«

Milanovič se kljub svoji pamišljenosti ni mogel ubraniti smeha, ko je videl, kako izvrstno zna žejni tržaški kočijaž na svoj mlin napeljevati vodo. Ta je še dalje kazal svojo zgovornost, a Milanovič ga ni čul več, kajti bojeval je obupen boj s svojim nesrečnim spominom.

Beseda »Podgrad« ga je bila zadela kakor električen udarec. Motne sence, nerazločne slike so vstajale in zopet padale v njegovi duši. Dasi je bila še tema v njegovem spominu, vendar je čutil, da je zmožnost, ki je bila toliko časa mrtva, začela oživljati.

Sam ni vedel, koliko časa je bil zatopljen v svoje premišljevanje, kar ga vzdrami kočijažev klic: »Gospod, kmalu bomo v Podgradu.«

Radoveden se ozre kvišku in zagleda v daljavi stolp, na katerem je blestel v solnčnih žarkih križ, in kmalu so vstale iz ravnine tudi prve hiše, proti katerim je v ravni črti držala cesta.

Nepopisna bojazen se je pri tem pogledu polastila Milanovičevega srca. Bilo mu je kakor bi ga hotelo nekaj zadušiti. Zaman se je vpraševal: »Kaj je to? Kaj naj to pomeni?« V tihi, prisrčni molitvi je zdihoval k Bogu in ga prosil rešitve čudne zagonetke.

Kočijaž je z bičem pokazal predse: »To je Podgrad,« in udaril po konjih, da so zdirjali po prašni cesti in čez hip obstali pred dostilno »pri orlu«, ki je bila Milanoviču tako znana kakor stari prijatelj.

»Na mestu smo, hvala Bogu,« zakliče kočijaž veselo, a v istem hipu zavpije zopet: »Halo! — Kje tičite vendar

vsi! Hitro kupico žganja, da nam ne izdihne duše ta gospod zada v kočiji!«

Milanovič je res kakor mrtev omahnil na svojem sedežu in se ni več gnil. Onesvestil se je vsled neštetihih silnih spominov, ki so ga z nepopisno močjo obdali v trenutku, ko je zagledal koncem ulice malo hišo in njeno okolico, kjer mu je bil znan vsak dimnik, kjer ga je vsak list na drevju pozdravljaj kot nekdanjega znanca.

Ko mu je kočijaž kupico z žganjem nastavil na usta, se je zdramil in pošepetal:

»Hvala, kmalu bo bolje.«

»Kako sem se prestrašil,« je mrmral kočijaž; »mislim sem že, da bo čez dva dni pogreb. Hvala Bogu, da ni bilo hujšega. No, sedaj pa zopet lahko poženem, če bi bili radi kmalu v Zapolju. Vinčka »pri orlu« skoro gotovo ne bova sedaj pokušala, ker ste tako slabe volje.«

»Danes se ne peljem dalje, hočem ostati tu v Podgradu.«

»Saj ste vendar namenjeni v Zapolje,« ga opomni zopet kočijaž, ki je menil, da njegov potnik še vedno ni pri polni zavesti.

»Ne, danes ostanem tukaj. Prosim, pomagajte mi, da izstopim.«

»Tudi prav,« si je mislil kočijaž in prijel Milanoviča za roko in ga opotekajočega odpeljal v sobo. Tu se je kmalu zopet opogumil, naročil kočijažu bokal »najboljšega«, katerega je ta izpraznil na njegovo zdravje in nato čez kaki dve uri z bogatim plačilom v žepu zopet pognal konje nazaj proti Trstu.

Ko je Milanovič obvladal velikanško razburjenost, ki jo je bil v njegovi duši povzročil pogled na znane, mile mu kraje, ko je zopet mogel trezno misliti, je stopil iz gostilne na cesto. Toda kakor ukovan je zopet obstal, ko je koncem ulice naenkrat zagledal malo hišico, dom, v katerem je bil pred petimi leti ob svojem odhodu na morje ostavil najdražje, kar je imel na svetu, ostavil vso svojo srečo. In kako čudovito so pota božje previdnosti! Po mnogem trpljenju in bridkih izkušnjah ga je božja roka zopet pripeljala nazaj v kraj, ki ga je spominjal na nekdanje srečne dni.

Kako znano, kako domače mu je bilo vse, kar je zrl pred seboj! Stara, osivela gostilnica, nad katere vratmi je še vedno hreščalo zastavici podobno gostilniško znamenje; nasproti gostilni samozavestni, čedni kmetiški dvorec; dalje na desni in levi strani ceste hiše z nizkimi strehami in zamreženimi okni, prodajalne, kovačnica, na cesti v prahu se kopajoče kokoši, na hišnih pragih sedeča deca; vse, prav vse je bilo še tako, kakor v onih srečnih dneh pred leti . . .

Prizor za prizorom iz tihega podgrajskega življenja se je vrstil pred Milanovičevimi telesnimi očmi; a istočasno je tudi njegova duša zrla sliko za sliko, ki so vstajale iz temne preteklosti. Zdelo se mu je, kakor bi mu nek tajni glas šepetal na uho celo zgodbo njegovega življenja. Spomini, ki so v

tem trenutku oblegali njegovo dušo, so bili tako jasni in razločni, da so mu razkrili tudi stvari, katerih z očmi ni videl. Hitro in neizprosno je drvila misel za mislijo in hitela celo nazaj v ubegla mladostna leta. Kakor blisk od vzhoda do zahoda razsvetli temno nočno nebo, tako je tudi v Milanovičevi duši hipoma postalo jasno, postalo svetlo. Sedaj je vedel, kaj je bil izgubil, vedel, kaj je prišel iskat; poznal je ono, po čemur mu je neznanega hrepenjenja leta in leta mrlo srce.

Nepopisno veselje je vsled tega obšlo njegovo dušo, obvladalo ga je čuvstvo neizrekljive sreče, da bi bil najraje zavriskal in vsemu svetu naznanil svojo radost. — A kaj je to! Naenkrat ga pretrese neka neznana bojazen, sam ni vedel zakaj, in mrzel, leden pot mu pokrije čelo.

Milanovič ni slutil, da je njegovo obnašanje vzbudilo pozornost; šele ko ga je nekdo nagovoril, je krenil z glavo in zagledal v vratih več ljudi, ki so ga radovedno opazovali in ugibali, kdo bi bil zagonetni tujec.

»Kaj vam v našem trgu tako ugaaja, da — kakor vidim — kar očarani stojite in gledate?« ga je vprašal gostilničar, majhen, čokat možiček s širokim obrazom in z belim predpasnikom in s črno čepico na glavi.

»Ona-le hiša me zanima. Povejte, kdo stanuje sedaj v njej,« odvrne Milanovič in pokaže z roko po cesti navzgor.

»Hiša, ki ima pročelje semkaj obrnjeno? — No, mislim, da sedaj nihče v njej ne stanuje. — Tončika!«

Čedna, srednje velika, ne baš rejena ženska se prikaže na hišnem pragu.

»Ta gospod bi rad vedel, kdo stanuje sedaj v oni hiši koncem trga.«

»Hiša je prazna in čaka, da jo kdo vzame v najem. Ključ ima sosed Marko in vam lahko kaj več pove; če želite, ga pokličem.«

»Hvala; hočem ga sam poiskati,« odvrne Milanovič in hoče oditi, a gospodinja ga ustavi, rekoč:

»Za trenutek se vendar pomudite pri nas, da se nekoliko okrepčate.«

Milanovič se je nekoliko obotavljaj, kajti najraje bi bil takoj izvedel vse podrobnosti, a na gostilničarjevo prigovarjanje se je udal in stopil zopet v gostilno.

Sobica, v katero ga je spremila gospodinja, je bila mirna in prazna, prav kakor si jo je sam zaželel. Ukazal si je prinesiti vrč vina in nekaj peciva. Gostilničarka je odšla ven, sam pa je vstal od mize in nemirno korakal po sobi gori in doli. Tajna, zagonetna bojazen mu je stiskala srce. Že je pograbil klobuk in stopil k vratom — a hipoma se je premislil in stopal zopet semintja. Pri srcu mu je bilo kakor človeku, ki se je ravnokar vzbudil iz dolge, težke oмотice. Tresel se je po cellem životu in v resnici trpel neznosne muke. Zamislil se je nazaj v preteklih pet let, a grozil se je pri vprašanju, kaj se je lahko zgodilo med tem v Podgradu; odgovor na to vprašanje je mo-

ral dobiti. Večkrat je mislil planiti ven in vprašati glasno, kaj je z Vido, ali je še živa, ali še misli nanj, a zopet se je prestrašil, da mu je mraz pretresal kosti; zaprl je oči in z rokami hotel odpoditi grozeče misli in slutnje.

Vrata so se odprla in vstopila je gostilničarka. Da bi skril pred njo svojo zmedenost in razburjenost, se obrne v steno in začne ogledovati staro pokrajinsko sliko. Ko pa vidi, da ga žena noče motiti in zopet zapustiti sobo, se obrne k njej in jo vpraša:

»Živite že dolgo v Podgradu?«

»Da, že precej let.«

Milanovič sede zopet k mizi in izpije kupico vina.

»Koliko časa?«

»O, dvanajst, trinajst, ne, kaj pravim, kmalu bo petnajst let, odkar sem prišla sem.«

»Tako dolgo že! Zato pa gotovo poznate slehernega človeka tukaj?«

»Lahko rečem, da so mi znani vsi,« odgovori gostilničarka s smehom okrog usten, položi roke pod predpasnik in radovedno motri Milanovičev obraz in njegovo obleko.

»Kdo je zadnji stanoval v hiši, o kateri smo govorili prej zunaj na cesti?«

»Mesar Butkovič, ko je bil pred dvema leti prodal svojo obrt.«

»Kdo pa pred njim?«

»Potem, ko se je bila izselila nesrečna gospa Milanovič, je stala hiša nekaj časa prazna.«

»Kje živi sedaj ta?«

»Poročila se je z zobozdravnikom Štefičem in stanuje z njim v Zapolju.«

Ko je gostilničarka to govorila, je zrla skozi okno na vrt, ko je pa zopet pogledala Milanoviča, je opazila, da je ta vstran obrnil svoj obraz.

»Morda ste poznali njeno rodbino, da se zanimате zanjo?« vpraša dalje zgovorna ženska.

Toda zaman je čakala odgovoraj misleč, da jo gost ni čul, je nadaljevala:

»Bila sem kuharica pri ranjkem župniku in takrat sem pogosto videla Milanovičevo gospo. Jaz jo še vedno tako imenujem, ker se nikakor ne morem sprijazniti z mislijo, da je mogla poročiti Štefiča. Stavila bi milijone, da se ji je srce protivilo in krčilo pri tem usodepolnem koraku. Ko je bila njena poroka, sem bila v cerkvi, in revica je plakala tako pretresljivo, da bi se bil kamen moral omečiti. Da, ona in njena stara mati, gospa Zemljanova, sta prišli večkrat v župnišče . . . ah, prosim, oprostite, sama ne vem, kam sem zašla, a vi ste vprašali po stanovalcih one hiše. Kdo je stanoval v njej pred gospo Milanovičevo, se pa skoraj več ne spominjam, ker je že nekaj let od tedaj.«

(Dalje prihodnjič.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Kmeti list posebne vrste je liberalni »Slovenski Dom«. Kmetkega na njem ni nič razven njegovega imena. Pod napisom »Našim dopisnikom« prosi uredništvo dopisnike, naj se izogibljajo osebnih napadov, takoj nato pa sledi cela vrsta osebnih napadov. Med napadenimi je deset duhovnikov. Za kmeta nima list absolutno nobenega pomena, če pa hoče kmet kake čenče slišati, mu ni treba šele »Slovenskega Doma« naročiti, ker se dobi v vsaki fari par ljudi, ki živijo samo od dolgih jezikov.

Nove železnice se nam obetajo. Vojaška uprava smatra kot nujno potrebno, da se zgradi v slučaju kakih vojni plesov na jugu države, vsled katerih bi se morala mobilizirati avstro-ogrsko armada, sledeče proge: 1. Druga zveza Bosne z monarhijo. 2. Zveza Bosne z Dalmacijo (Sarajevo-Spljiti). 3. Zveza Dalmacije s Kranjsko (Knin-Ljubljana). Ogrska vlada je baje izjavila, da ustavi že v proračun za leto 1912 potrebne vsote. Našim južnim deželam bi bilo s temi železnicami mnogo pomagano v gospodarskem in industrijskem oziru.

Veseloig o »Učenjak« bodo predstavljali prihodnjo nedeljo, dne 22. oktobra, v »Ljudskem domu«. Ta tridejanska igra, ki jo je spisal dr. Fr. Detela, bo brez dvoma napolnila vse prostore, kajti ni kmalu kake ljudske igre, ki bi nudila poslušalcem toliko zabave in smeha, kot »Učenjak«. Vstopnice se dobivajo v »Katoliški bukvarni«, v nedeljo zvečer pa pri blagajni. — Na dan Vseh svetnikov bode »Ljudski oder« dvakrat predstavljal žaloigro »Mlinar in njegova hči«.

Pristojbino za male oglase, za vsako besedo po 10 h, lahko vsakdo pošlje v pisemskih znamkah, da ni treba posebej plačevati poštne in pisati denarne nakaznice. Pripomniti seveda treba, da se pošilja znesek za mal inserat.

Razprodajalec »Družinske Prati-ke«. Onim trgovcem, ki doslej še niso naročali »Družinske Prati-ke« v razprodajo, sporoča založništvo, da jo oddaja 100 izvodov po 16 kron, pri večjem naročilu pa tudi ceneje. Naročila se lahko naslavlja tudi naravnost na založništvo »Družinske Prati-ke« v Ljubljani.

Župnik Franc Jarc †. Umrl je dne 14. t. m. zjutraj č. g. Franc Jarc, župnik v pokoju v Ljubljani. Pokojni je bil rojen dne 3. februarja 1845 v Ajdovcu, v mašnika posvečen je bil 9. julija leta 1870. Bil je kaplan v Dolu pri Ljubljani in v Leskovcu. Dne 24. aprila 1882 je postal župnik v Mirni. Dne 14. aprila 1904 je stopil v pokoj in se naselil v Ljubljani. Naj v miru počiva!

Umrl je dne 12. t. m. na Repentabru bogoslovec g. Karol Purič. Pokojni je študiral v goriškem semenišču in je bil že v četrtem letniku za tržaško škofijo. Naj počiva v miru!

Prestavljen je notar g. dr. Konrad Stöcklinger iz Radeč v Marenberg na Štajerskem.

Utonil je 26letni posestnikov sin Jožef Senica iz Meniške vasi, občina Toplice. Doma ga ni bilo od 7. t. m. Vsa poizvedovanja za njim so bila brezuspešna. Dne 9. t. m. pa so ga našli mrtvega v Radeškem potoku. Senica je večkrat tožil o glavobolu in je gotovo

v zmedenem stanju skočil v vodo in utonil.

Sneženi plaz odnesel dva moža. V ponedeljek, dne 9. t. m., sta šla dva moža, in sicer Stefan Štrukelj iz Koritnice in Andrej Marka iz Loga pod Mangartom iskat kostrune na planine. Ker pa je tiste dneve zapadel po planinah sneg, sta zašla na kraj strmine. Sneženi plaz se je odtrgal in pobral s seboj oboja moža. Marka so dobili domačini še isti večer na kraju nesreče precej poškodovanega. Štruklja pa šele v torek popoldne zasutega in mrtvega. Pokojnik zapušča vdovo s tremi otroci.

Povodenj na Gorenjskem. Zadnji nalivi so napravili na Gorenjskem veliko škode. Posebno prizadeta je dolina od Jesenic do Kranjske gore. Oder nameravanega novega betonskega mostu čez Savo pri Mojstrani, ki ga gradi deželni odbor, je narasla Sava odnesla. Železniška proga med postajama Dovje in Kranjska gora je v dolgosti 4 km tako poškodovana, da so morali potniki to daljavo peš prehoditi. Vintgar je zadnja povodenj zelo poškodovala; prvi most je razdrt, skoraj docela uničena je galerija. Škode je vsaj 1000 kron. Radovna je narasla 2 m 30 cm nad normalom. Od leta 1882 ljudje ne pomni-jo takega naliva in tolike povodnji. — Tvrški Zumer napravila je narasla voda mnogo škode. Največ pa trpi mlinar Brajc, kojemu je odneslo jez. Škoda ima 5000 kron.

Za pogorečce v Mokronogu se javijo ljudje, ki niso nikdar trpeli kake škode po požaru, proseč po župniščih in vaseh. Prosimo, naj se take ljudi izroči orožnikom; to so navadni postopači.

obrekovalci in goljufi. Dovoljenja prositi nima nihče.

Nesreča na železniškem prelazu. V torek, dne 10. t. m., zvečer se je na Tavčarjevem dvoru, kjer gre državna cesta čez železniški tir, pripetila velika nesreča. Okolu 7. ure zvečer, ko pelje kamniški vlak iz Ljubljane v Kamnik, sta se peljala po Dunajski cesti iz Črnuč g. Golob iz Spodnje Šiške in gosp. Knez z Ježice. Iz Ljubljane došli vlak je zadel v voz v trenutku, ko je bil z enim koncem še na tiru. Voz se je vsled hudega sunka na mestu razbil in vozniška sta odletela in obležala na tleh, Golob deset metrov proč od voza nezavesten, Knez pa nekaj bližje. Oba sta bila hudo poškodovana. Sreča v nesreči je bila, da je konj tudi obstal na mestu, sicer bi bil gospod Golob, ki je v svojem strahu vajeti še vedno krčevito držal, gotovo mrtev.

Poizkušen uboj. V soboto, dne 14. t. m. dopoldne so pripeljali v deželno bolnišnico posestnika Matevža Ambrožiča iz Polhovega Gradca, ki ga je ponoči napadel sosed ter ga tako udaril s kolom po glavi, da mu je počila črepinja. Vzrok prepiru je neznan.

Toplice na Mirkah pri Vrhniki napravi odvetnik dr. Furlan v Ljubljani. Ondi ima namreč svoje zemljišče ob Ljubljani, kjer izvira vrelec, ki ima poleti in pozimi do 18 stopinj toplote.

Duhovniški hospic ob Bohinjskem jezeru pri sv. Duhu je zatvorjen. Letos je bil obisk izredno velik. Vsi gostje so bili zelo zadovoljni z vsem, zlasti tudi s postrežbo. V cerkvi sv. Duha se je letos bralo 781 sv. maš.

Povodenj v Bohinju. Vsled silnih nalivov prejšnjega tedna so vode zelo narasle. Potok Jereka je v »Koritih« zopet odnesel velik kos ceste prav zraven, kjer se cesta sedaj popravlja. V Logu pri Stari Fužini je odnesla Mostnica jez pri cirkularni žagi. Škode je okoli 6000 kron.

Napad na Dunajski cesti blizu Ljubljane. Dne 10. t. m. zvečer so pijani fajakarski hlapci iz kočije streljali na dva trgovska potnika, ki sta se pripeljala mimo na kolesih. Štiri hlapce so že prijeli, petega še iščejo.

Nesreča na Viču. Dne 15. t. m. je zidarskega mojstra g. Gregorja Stanonika na Viču udaril konj s kopitom v prsa in ga nevarno poškodoval. Gosp. Stanonika so prepeljali takoj v deželno bolnišnico, kjer je dne 16. t. m. dopoldne umrl. Pokojnik je bil vrl somišljenik S. L. S. Blag mu spomin!

Vlom v Dobu. Dne 4. t. m. so neznan tatovi vlomili pri posestniku Jakobu Grošelju, vrgli so iz zidu omreženo okno in zlezli nato v poslopje. Premetali so vse, našli tudi dve hranilnični knjižici, katerih pa iz previdnosti niso vzeli, pač pa so se polastili masla, hlebca kruha in domačega žganja. Tatovom je moralo biti pri hiši vse znano, iz česar se da sklepati, da so bili vlomilci iz bližine. Vlomilcem so na

sledu in je upati, da jih oko pravice kmalu najde.

Ogenj v Grahovem. V teku enega meseca je bil v grahovski župniji pri Rakeku že drugi požar. Gorelo je dne 10. t. m. na Goričicah. Pogorel je Uleček hlev, skedenj in kozolec. Da se ni ogenj razširil, se mora zahvaliti požarni brambi v Zerovnici, ki je ogenj omejila. Na pomoč prihitela je tudi požarna bramba iz Dolenje vasi in Cirknice. Zažgal je menda neki cestar, ki je ležal v plevniku.

Nečloveške ženske. Iz Kozjega na Štajerskem poročajo, da je posestnik Franc Lokošek v Dobjem moral zaradi odprte rane na nogi že več časa ležati v postelji. To je izrabila njegova žena kakor tudi hčer, da ste ž njim ravnali skrajno nečloveško. Polivali ste ga v postelji z vodo, vlačili ga po tleh, da je imel rane na komolcih in hrbtu ter ste grozili celo njegovemu stričniku in sestri, ki sta hotela ubogemu možu večkrat pomagati. Proti nečloveškima ženskama je bila vložena kazenska ovadba.

Nikelnasta ura, o kateri smo pred nekaj tedni poročali, da jo je izgubil nekdo na cesti blizu Ljubljane, se nahaja v šentpeterskem župnišču v Ljubljani. Lastnik naj se zglaš v župnem uradu.

Vlom v Dobrunjah. V noči od 10. na 11. t. m. je bilo pri trgovcu Lipahu v Dobrunjah vlomljeno v trgovino in pokradenih 400 do 500 tolarjev po 5 K in 600 K drugega denarja. O vlomilcih nimajo še nobenega sledu.

V Dravo je skočila minuli teden neka ženska Nekrepp, kateri se je baje omračil um, niže Maribora med vasmí Dogoše in Cerkovci in utonila.

Samoumor dijaka v Gorici. V soboto, dne 7. t. m., zvečer se je ustrelil študent Henrik Vukovič, sin gostilničarke na južni železnici. Okoli 10. ure zvečer je odšel iz gostilne na stanovanje. Ko so domači prišli domov, so našli Vukoviča mrtvega. Praviijo, da si je vzel življenje radi razmer v družini.

Odpeljani dečki. V petek, dne 6. t. m., so aretirali v Trstu 27letnega Ivana Papadopulo, rodóm iz Spizze, ki ga išče deželno sodišče, ker je obdolžen, da je odpeljal s svojo barko tri dečke. Izgovarjal se je, da so se mu dečki sami ponudili za delo.

Vžigalice hočejo podražiti. Z Dunaja poročajo, da so imeli avstrijski tvorničarji vžigalice zaupen sestanek, kjer so sklenili ustanoviti kartel in podražiti svoje blago za 20 odstokov. Zopet nov kartel v škodo prebivalstva.

Kmeta zabodel. Uslužbenec nekega bega v Mokrem (Bosna) Alija Voljarevič je za svojega gospodarja pri kmetih iztirjal običajno pristojbino — hak. Pri tem se je sprl s kmetom Nikolo Jankovičem in ga v prepiru zabodel v srce, da se je na mestu mrtev zgrudil. Takí dogodki se ob iztirjavanju haka leto za letom ponavljajo.

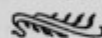
Vlak razmesaril človeka. Te dni so našli na železniškem tiru blizu Zagreba popolnoma razmesarjeno truplo kmeta Štefana Kurek. Domneva se, da je vsled neozdravljive bolezni (padavice) sam šel v smrt.

Stroj zdrobil delavcu roko. V zagrebški tovarni usnja je 11. t. m. ponesrečil delavec Ivan Hercigonja, kateremu je stroj zdrobil levo roko. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer mu bodo roko odrezali.

Kranjec v švicarskih gorah ponesrečil. Iz St. Gallna v Švici se poroča, da je v soboto, dne 7. t. m., na Šantisu ponesrečil posestnik Potočnik iz Kranjske in težko ranjen obležal v prepadu. Z velikim naporom so ga prenesli v bolnišnico; zdravniki upajo, da ga rešijo.

Kat. slov. izobraževalno društvo Podbrdo (Goriško) priredi dne 29. oktobra ob 5. uri popoldne društveno veselico z lepim sporedom: Petje, igra »Tri sestre« in srečkanje. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Slavnostno predstavo priredi povodom 60letnice predsednika g. župnika J. Molj k. s. izobraževalno društvo v Sostrem v nedeljo, 22. oktobra, ob pol 4. popoldne. — Spored: 1. Petje: a) Opomin k petju; P. H. Sattner. b) Nazaj v planinski raj; Nedved. — 2. Deklamacija. — 3. »Garcia Moreno«, žaloigra v petih dejanjih. — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 v.; stojišča 30 vin. Vstopnina se porabi za društveno zastavo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Mohorjani! — „Slov. Straža“ vas kliče.

Zopet Vas je družba sv. Mohorja razveselila s krasnim književnim darom. Za udnino dveh kron dobite šest lepih knjig, katere Vam bodo krajšale dolge zimske večere. Za ta dar ste gotovo družbi zelo hvaležni. Kako pa lahko najlepše izkažete hvaležnost? Družba sv. Mohorja sama ima svoj sedež v mestu, kjer prebivajo najbolj zagrizeni naši narodni nasprotniki, ki nam hočejo ugrabiti našo lepo zemljo in za tretji naš mili slovenski jezik. Družba sv. Mohorja je največja slovenska trdnjava v naši, narodno najbolj ogroženi Koroški in njenem glavnem mestu Celovcu. Veliko napadov je že morala prestati od strani nemških nestrpnih in zato jo bo gotovo razveselilo, ako bo vsak Mohorjan v znak hvaležnosti, da mu za tako nizko ceno podaja vsako leto toliko duševnega kapitala in zabave, ob sprejemu knjig daroval za »Slovensko Stražo« vsaj 10 vinarjev.

Mohorjani! Lansko leto ste se radi odzvali naši prošnji in poslali skupno 2748 K 4 v. Srčna Vam hvala za ta lep dar. **Prosimo Vas pa, da se nas tudi letos spomnite s še obilnejšim darom.** »Slovensko Stražo« čaka v bodočem letu ogromnega dela, katero bo pa mogla izvršiti le, ako bo dobila za to po-

trebna sredstva. **Armada Mohorjanov šteje nad 84.000 članov, ako bi vsak član daroval »Slovenski Straži« vsaj 10 vinarjev, bi se nabrala že lepa vsota, s katero bi bilo obmejnim Slovincem veliko pomagano. Gg. poverjeniki družbe sv. Mohorja — prav vsi pomagajte »Slovenski Straži«, naberite pri razdelitvi knjig kar največ darov.**

Mohorjani! »Slovenska Straža« zaupa v Vas in je prepričana, da se bode po Vaši požrtvovalnosti lani nabrani znesek letos vsaj potrojil.

Osrednje vodstvo »Slovenske Straže«.

Opozorjamo na oglas na zadnji strani današnje številke tvrdke H. Suttner v Ljubljani, katero tvrdko najbolj priporočamo pri nakupu zanesljivih švicarskih ur in pristne zlatnine in srebrnine, kajti pri tej dobro znani tvrdki bode gotovo najbolje postreženi.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Dvoje shodov S. L. S. v loškem okraju. Liberalci pišejo zadnje čase po svojih časopisih, da misel naše stranke v loškem okraju nazaduje. Da to ni res, sta najbolj dokazala shoda v Škofji Loki in na Trati zadnjo nedeljo. V Škofji Loki je bilo na shodu nad 200 mož, ki so pozorno poslušali govore poslancev Demšarja, Jarca in dr. Lampe. Stališče liberalne stranke, ki trdi, da je kmetu vse eno, ali je cena živine visoka ali ne, je kmetovim koristim nasprotno in je vsakdo, kdor se ravno sedaj obeha mestnim liberalcem za škričice in celo piše v »Narod«, kakor je to storil puštalski Dagarin, naravnost izdajalec kmečkih koristi. Tej trditvi so zavedni kmetje soglasno pritrdili. Na Trati, kjer je bil shod popoldne, se je zbralo krog 300 mož iz vseh občin poljske doline. Poslanci Demšar, Jarc

in dr. Lampe so neusmiljeno raztrgali laži in obrekovanja, ki jih širijo liberalci o naši stranki. Navzočih tucat poljskih liberalcev je izvedelo tako gorke, da so kar obnemeli in niso upali se oglasiti, četudi jih je pozval predsednik shoda, naj govore na shodu. Bodo pa zato pogumno zopet namazali laži po »Slovenskem Domu«. Liberalci se jako motijo, ako mislijo, da imajo že poljsko dolino v žepu. Volitve v občini Oselica so jih lahko o tem prepričale. Sicer pa se tudi v Poljanah volitve niso izvršile v znamenju političnega boja, ampak na izid so vplivala samo osebna nasprotja in je v odboru toliko naših vrlih mož, da smo lahko zadovoljni.

g Iz Predtrga pri Radovljici. Kaj je z razpisano nagrado? Na mnoga vprašanja od raznih strani, kaj je z nagrado, katero sem javno razpisal za reveže v Predtrgu dne 14. septembra, odgovorjam, da sem cele tri tedne zastoj čakal kakega odgovora in kakih dokazov, nihče se ni oglasil. Gospodje naprednjaki, ki so za časa občinskih volitev toliko govorili o novih davkih in visokih nakladah radi nameravane gospodinske šole v Radovljici in so s tem več volilcev zbegali, so sedaj nenkrat postali za vse dokaze gluhi in mutasti. Napredno županstvo pa mi je vrnilo razpisano nagrado. Predtržani pa sedaj po končanih volitvah lahko sami spoznajo, kje je resnica in kje so krivi preroki. — Predtrg, dne 14. oktobra 1911. — Josip Tepina, občinski odbornik S. L. S. v Predtrgu.

g Iz Radovljice. Nesreča s puško. V nedeljo dne 8. oktobra popoldne je šel na lov Ludovik Hrovat, pisarniški uradnik pri dr. Vilfanu. Med potoma pride do lepih zrelih jabolk, zljubi se mu jih, seže po nabito puško, jo prime za cev in s kopitom klati jabolka. Pri tem se mu puška sproži in celi strel dobi v stran na spodnjem telesu. Težko ranjenega so takoj odposlali v bolnišnico v Ljubljano. Bil je telovadelec in načelnik Sokolov.

g Iz Lancovega pri Radovljici. Ko bi bili usmiljenja vredni, pa bi se nam bili kmalu smilili zadnjo nedeljo radovljiški liberalci, tako jih je zdelal g. dekan radi zadnjega lažnjivega dopisa, ki so ga skuhal v znani domači liberalni kuhinji in ga poslali v svet. Tiste liberalce, ki večinoma nikoli v cerkev ne pridejo, za cerkev ničesar ne darujejo, skrbijo cerkveno premoženje, da ga ne bi gospod dekan zapravil in ž njim sezidal nov »Katol. dom«. Vsi kmetje vemo dobro, da g. dekan še za mnoga cerkvena popravila ni nikoli vzel vinarja od pravega cerkvenega premoženja, ampak vse napravil s prostovoljnimi prispevki, in sedaj naj vse premoženje utakne v nov »Katol. dom«? Poleg tega pa pri nas na Lancovem vsak drvar prav dobro ve, da je cerkveno premoženje pod državno kuratelo, da ga nihče zapraviti ne more, čudno, da tega ne vedo učeni gospodje v Radovljici, ali so res v cerkvenih zadevah tako zabiti in neumni! Gospod dekan je obljubil neznanemu naprednemu pisatelju, če do-

kaže to, kar je trdil kot resnično, da mu plača on ali pa njegov cerkveni ključar veliko nagrado, menda 2000 K — vsled hudega kašlja nekega naprednjaka, ki je poleg mene stal, n' sem dobro slišal ali je obljubljeno 1000 ali 2000 kron. Radovedni smo na Lancovem, ali bo g. dekan kaj bolj srečen pri oddaji nagrade, kakor je g. Tepina iz Predtrga, ki tudi že več tednov liberalcem denar ponuja, pa ga nočejo. Sedaj pa le radovljiški naprednjaki na noge in hitro peresa v roke — denar vas čaka! — Kmet iz Lancovega.

g Občinske volitve v Mošnjah so se vršile dne 10. oktobra celi dan. Izmed 700 volivcev se je udeležilo 500. Občina je velika; obseza tri cele župnije: Mošnje, Ljubno in Leše. Prideljen ji je še velik del Begunjske župnije, namreč velika Dvorska vas. V komisiji so sedeli pristaši S. L. S. Prisostvovala sta pa kot zaupnika ljubenska naprednjaka Ambrožič in Čebavs, ki sta kaj vestno vršila svoj posel. Po končani volitvi je štela komisija dva dni in eno noč. Zaupnika sta želela, da bi našle 24 čistih kmetov, ko sta pa v listo spravila skoro same gostilničarje in njih najožje prijatelje. Eden takih volivcev je rekel: »Zdaj pa res ne vem, ali smo šnopsarska ali gostilničarska stranka.« Pa naj že bo prvo ali drugo, mi jo imenujemo kar protinakladarsko. Občinski odbor mošenjski je namreč na predlog naprednega Mačka iz Brezij sklenil davek na žganje in pivo. Tako bi se laže plačal vodovod. Pa bližel se je čas volitev. Naprednjaki bi bili radi prišli do moči v občini. Pa nobeden ni bil prišel v odbor, ko bi ne bili otroci tega sveta modrejši kakor otroci luči. Zbrali so vse, ki jim podraženje špirita ne diši ter jih do skrajnosti nahajskali zoper župana Resmana in S. L. S. Vse noči so upili, da so županovi pristaši krivi, da je žganje dražje. Napravili so volilni oklic ter so ga nosili tiskat v »čisto kmetstvo« »Narodno tiskarno«. »Čisti kmetje« tu na pijanske duše pihajo ter sklenejo: »Ako niste zadovoljni s tem davkom, se vam ni treba nič pritoževati, da drago plačujete pijačo, to lahko odpravite sami s tem, da volite može, ki jih vam tu nasvetujemo.« Potem so natisnjena imena, nekatera celo prav. Tako za primero. Izmed štirih ležanskih so nekega Ignacija prekrstili za Jaka, da ne bo preveč po začetniku jezuitov dišal. Drugega, ki je bil do svojega 47. leta Anton, so naredili za Janeza; vrhotelega so mu še posest prenesli prav po ameriškansko iz Pirašice v Leše. Ume se, da Janez, ki kot tak še en teden ni bil star, ni zmagal. Natančni radovljiški c. kr. okrajni komisar je terjal postavno 24. leto. Torej bo Janez čakal še dobrih 23 let, če bo hotel biti naš odbornik. Ume se, da sta zdaj »Janez« in »Jaka« silno jezna na liberalce. Do smrti jim ne bosta odpustila t. j. ne šla več na limanice. Nočem krasti dragocene prostora »Domoljubovega«, da bi naštel vseh 24 odbornikov in vseh 12 namestnikov. Resnici na ljubo prista-

vim, da na listi niso sami gostilničarji. Izmed romarskih gostilničarjev na Brezjah so na listi samo »Reš«, Frelih in Finžgar. Njim v korist bodi pribito, da so se že pred volitvijo pismeno odrekli izvolitvi. Finžgar je bil res izvoljen, pa ker od liberalcev ne sprejme te časti, je prišel v odbor naš vrli kandidat Gabrielčič, kateremu se zdravje boljša. Iz Posavca so kandidirali romarskega pogoščevavca restavraterja Pezdica, ki je propal. Srečnejši je bil njegov prijatelj prijazni gostilničar Ambrožič iz Ljubnega, ki bo pa menda odstopil Pezdicu na ljubo, kakor je Finžgar na korist Gabrielčiču. Romarski zalagatelj gostilničar Murnik iz Brezij pa ni maral priti na listo, rajši je na tistem deloval za čisto gostilničarsko stranko. Skoro dovolj otesani gostilničar Gogala iz Dvorske vasi in oba gostilničarja iz Mošenj (Otok) sta tudi postala čista kmetska odbornika. Napredna stranka ima skup 11 odbornikov in 4 namestnike; naša pa 13 odbornikov in 8 namestnikov. Nasprotna čista in samostojna, nič z alkoholom omadeževana kmetska stranka je koj brzojavila svojemu kmetskemu glasilu »Narodu«, da je zmagala na celi črti za vse odbornike in namestnike. Mi pa resnice prej ne poročamo, da jo vemo. V telegramu pravijo, da je našemu vrlému županu odklenkalo! Ljubi posavski Anton, komu je odklenkalo? Špirit je naši poštenci stranki zadal pač hudo rano, — pa ne neozdravljivo. Vam pa tudi ta zadnja arcenija ni mogla več pomagati. Če porazdelimo odbornike po župnijah, imajo Mošnje z Brezjem 14 (8 naših), Ljubno 5 (1 naš), Leše 4 (vsi naši) in Dvorska vas 1 (nasproten). Iz Dvorske vasi je prišlo vse volit — še štiri ženske smo videli na volišču; po kaj so prišle, bo že kak Dvorjan pojasnil; mi smo pozabili vprašati —. Ta vas je bila nahujskana, da bo plačevala kakor mošenjski župljani prispevke za prekritje mošenjske cerkve in stolpa. Mi nismo mislili, da more biti kak tak Pepe, ki bi to verjel. Pa so bili menda skoro vsi — in še 4 Pepice. Pomilujemo! Škoda, da je cela vas tako brez napačnega namena zašla v špiritovo stranko. Za Lešane smo se zelo čudili, da jih je dobra četrtina rekla pri volitvah: »Župnika ljubimo, špirit imamo pa še rajši!« To pot moramo pohvaliti namesto prejšnjih Ljubenčane. Ti zase so najbolje organizirani. Da nimajo samo naših odbornikov pri sedajni volitvi, je krivo samo nekaj neljubih pomot. Prestavili so se nekateri kandidati (dva ljubenska in dva breška) brez zadostnega sporazuma z ostalimi podobnostmi v nepravni razred. Tako so odpadli v Ljubnem naši neomahljivi pristaši Vidic, Skorčič in Marčun. — Na Brezijah pa naš najboljši zaveznik kamnosek (ne gostilničar) Anton Frelih, samo zato ni sijajno prodril, ker ga je neka oddaljena vas volila pomotoma v drugem namesto v tretjem razredu. No, saj ljubenskemu Marčunu je manjkalo samo enega glasu, mošenjskemu posebno značajnemu Andreju Globoč-

niku pa tudi čisto malo v istem tretjem razredu. Ponižno priznamo: Ne samo navdušenje nasprotnih špiritovih prijateljev, marveč tudi naša malomarnost, premalo do pičice natančen volilen program nas je ponižalo. Če bi bile občine že ločene — to je zdaj pač v najboljšem tiru — potem bi bila volitev v Lešah zase čisto mirna. Vseh tistih 12, ki bi bili radi odborniki, bi dobilo prostor; vsi izkušeni stari so naveličani; doma bi se jim tudi ne bilo treba več vmešavati. V Ljubnem bi imela v takem slučaju naša stranka prav sigurno precejšnjo večino 20 glasov. V Mošnjah pa tudi že vedno bolj spoznavajo vsi trezni veliko ljubezen in koristnost svojih gostilničarjev. Posebno iz časov, ko jim je zagostilničarila in nataknila »ljubeznjiva« soproga našega veleučnega bivšega paradiškega ravnatelja Josipa Korošec. Ta je vpeljala pod zavetništvom slepo udanega soproga v župnijo brezversko časopisje, zlasti umazano »Jutro«. Ta s svojo obče znano zapeljivo vsiljivostjo kar ubija v moški mladini prepotrebno spoštovanje do vzglednih preprostih starišev in do pri nas prej udomačene stanovske čistosti. Tej kot nataknilci v Pernuševi gostilni še posebno na volilni večer ni žilica dopustila, da bi osebo do jutranje navduševala šnopsarjev za svoje vzvišene ideale. Pač se je tu veselila uspehov, za katere se je trudila že nad mesec dni po raznih gostilnah s soprogom vred.

g Iz brdske okolice. Možje, bližajoče občinske volitve vas morajo najti pripravljeni! Naj že vendar enkrat prevzame občinsko gospodarstvo odbor in župan, ki bo kos svoji nalogi. Zato S. L. S. na plan! — Umrl je 93 let stari fant Matetov Tone iz Gradišča, poštenjak skozi in skozi. Naj v miru počiva!

g Iz žabnice. Marsikomu izmed nas ni ugajal kmalu kak žabniški dopis tako, kot zadnji zaradi opazke o potrebi vodovoda. Dopisnik je poročal resnico. Le to naj bi bil še omenil, da je ta potreba tem nujnejša, ker skoraj v vseh naših sicer številnih vodnjakih ni čiste, zdrave pitne vode. Marsikje prihaja nesnaga v vodnjake, drugi so preblizu gnojšč, v drugih zopet ni studenčnice. Domačini, ki tako vodo pijejo, njenega slabega okusa vsled privade niti ne zapazimo. Če bi v teh slabih razmerah glede vode pri nas izbruhnila vročinska bolezen ali griža, gorje; saj je znano, da je v letih kolere prav zaradi slabe vode ta bolezen ravno pri nas grozno razsajala. Ako se bo torej res kedaj sprožila misel ozir nameravane naprave vodovoda, ne izpustimo je in ne odjenjajmo do izvršitve! — Za definitivno učiteljico na naši šoli je imenovana od c. kr. deželnega šolskega sveta gdčna. Ivana Cegnar; nadučiteljsko mesto je pa v stalno nameščanje zopet razpisano. — Prvo slano smo imeli letos dne 12. oktobra. — Pred nedavnim zabodena dva fanta sicer že hodita, a trdna ne bosta tako kmalu, morda celo nikoli popolnoma. — Kaj na naše izobraževalno društvo? Ali ne

bo priredilo po daljšem odmoru zopet kake predstave? Želimo. — Domačin.

g Dob. Na rožnovensko nedeljo ponoči so neznane surovine odtrgale vrh od našega društvenega mlaja. Menda mislijo s tem končati naše društvo. Ne bo nič! — Tatovi so se oglašili pri gospodu Jak. Grošelj v Dobu. Bili so menda hudo lačni in žejni, ker so vzeli le kruha in žganja, denarja pa ne. — Če prašiča v rilec dregneš, zakruli, če pa liberalca malo vščipneš, pa zatuli v svojem listu. Tako je tudi naša kratka notica o željah nekega kertinskega naprednjaka tega moža strašno zbudila. Zato pa sedaj zmerja in zabavlja ter po »Jutru« laže, da je kaj. Posebno si je privoščil kertinskega mlekarja gosp. J. Kompore. Sčasoma pride mogoče še kdo drug na vrsto. Da bo bolj nemoteno razširjal svoje laži, mu svetujemo, naj si pridobi nanje patent. — Griža se je pojavila tudi v naši fari. Najhuje divja v Rači.

g Iz zminške občine. Mi ne bi ničesar pisali, ko bi liberalni listi tako ne izzivali s svojimi lažnjivimi dopisi. Povedali smo zadnjič, da je Kokar obljubil dati 600 kron nagrade, ako dopisnik dokaže resnico svoje trditve, pa do danes se še ni oglašil. Dotaknimo se dopisa, ki ga je pisal župan Dagarin v zagrizeni liberalni »Slovenski Narod«. Tu napada g. župnika Šinkovca, obenem se pa dela za dobrega kristjana in ve natanko vse, kaj župnik pridiguje. Malo čudno, ne, ko ga redko kedaj vidimo v farni cerkvi. Nadalje pravi, da je župnik slab politik, zato mu je hotel uslugo storiti, da bi mu pregledoval račune od pogrebcev in porok, ter dal javno oklicati po občinskem slugi, pa hudomušneži pravijo, da je baje Luka slab računar, zato ga je c. kr. okr. glavarstvo zavrnilo s pripombo, da mora javno preklicati svoj razglas, nakar se je baje pritožil na deželno vlado, kjer bo najbrž dobil še enkrat dolg nos. Nadalje pravi, da je župnik odbral za odbornike samo take može, ki, če bo on rekel črnemu mačku bel je, pa bi vsi potrdili, res je bel. Drugi pa, če bi jih je, da so sami analfabeti, da bi še nobeden vedel ne, kaj se z županovanjem godi. Tako tedaj, Luka, spoštuj svoj odbor! Ko imaš vendar šest mož v odboru, ki so bili na naših listah, in med temi nekaj svetovalcev. Možje, zapomnite si, kako Luka sodi o vas! Nadalje piše, preidemo na Kokarja, ki je že županstvo imel v žepu, o njem se je že dosti pisalo, pa povsem resnično, in je že ob volitvah kot ud komisije dosti pokore storil za svoje zvijače. Luka, roko na srce in govori resnico! Ali nisi dal še pred volitvijo javno oklicati, da naj vsak voli po svojem prepričanju in se ne ozirati na pritisek od katerekoli strani. Vprašam, katera stranka je bolj z zvijačo in surovostjo nastopila pri volitvi? Koliko se je lagalo in hujskalo o novi cerkvi, mežnariji, o organizativni plači, o groznih nakladah itd. No, župan Luka! Kako boste pa sedaj potolažili svoje volilce, ker so jih vaši agitatorji s tem farbali, da so jih več

vjeli. Za danes zamolčimo imena vaših agitatorjev iz Puštala in iz bližnjih vasi. Pa še nekaj v odgovor dopisniku »Slov. Naroda« št. 237. Dragi dopisnik! Ti praviš, da bi me častili kot moža, ko bi vam plačal tistih 600 kron. Verjame, vzeli bi jih radi, in tudi potrebna sta jih skoro gotovo ti dopisnik in tista kmečka korenina, ki je baje že precej oglodana. Hudomušneži pravijo, da jo je alkohol tako oglodal. Potrudita se in dokažita resnico, potem pa po kronce. O Mežnarjevih si pa ne upaš dosti govoriti, ker se ti zdijo presmešni in preneumni; pa že veš zakaj, posebno letos, ko je taka suša, in vsi hočejo svoje »štirne« popravljati, pa jih brez njih ne morete. Ne morem drugače reči dopisniku, kakor revež, ki nima v glavi vse v redu, ker vleče petnajst let stare čenče na dan. Ker vam tako stare čenče ugajajo, piši tudi, kako se je dopisnik v Stari Loki ženil in korbec dobil. — Kokar. — Mežnarjev fant. — Pevčanju Matevž.

g Iz Mekinj. Tukajšnje izobraževalno društvo bo uprizorilo v nedeljo, dne 22. oktobra t. l., točno ob pol štirih narodno igro »Stari in mladi« ali »Četrta zapoved« v štirih dejanjih. Igro je spisal pokojni pesnik Anton Medved, kamniški rojak. Vrši se igra za časa Prelesnika, zloglasnega ponarejevalca bankovcev, ki se je potikal mnogo tudi v kamniškem okraju. Pridite v obilnem številu gledat to pretresljivo sliko iz našega ljudskega življenja, ki obsega ob enem mnogo krasnih nauk. Prepričani smo, da bo naredila globok vtis.

g Peče. V četrtek, 12. oktobra, se je vršila volitev občinskih odbornikov v peški občini po novem volilnem redu. Udeležba je bila nenavadno velika. Izmed 210 volilcev je prišlo 201 mož. Možje so se začeli zavedati političnih pravic in z veselim obrazom so prihiteli skoraj polnočtevno na volišče, kakor da bi se šlo za načelen boj med S. L. S. in zagrizenimi liberalci. Teh v peški občini sploh ni razen naše ljubeznjive rdečepisane »frajle«, ki je vkljub nevolji cele župnije zopet prišla nazaj iz Štajerske. O tej bo treba še pisati, ako se nas prav kmalu ne usmili c. kr. okr. šolski svet. Poleg nje je sicer še nekaj sršenov, ki pa nimajo strupenega žrela, so torej popolnoma brez škode.

g Iz Gorij. Društveno predavanje. — Nakup pašnika. V nedeljo po popoldanski službi božji je v cerkveni dvorani predaval gospod deželno sodni svetnik Regaly. Naprosilo ga je naše vrlo Bralno društvo. Skoraj dve uri je poljudno govoril o dednem pravu. Dvorana je bila natlačena. Gotovo je poučnim izvajanjem gospoda govornika sledilo 200 mož in mladeničev. Veselo znamenje, kako je naše ljudstvo pouka željno. Poučna je bila razprava o pogodbah med zakonskimi, koje sme napravljati pravoveljavno le notar; isto velja o darilih. Posebno je bil potreben pouk o napravi oporok (testamentov). Opisaval je oporoko pri sodišču in izven sodišča, pismo in ustno.

Taka poučna in praktična predavanja so našemu ljudstvu zares živa potreba. Čim bolj pozna postavbo, manj bo pravd, stroškov in sovraštva. Koliko pravd vendar nastane vsled neveljavnega testamenta! In krivo je navadno le nepoznanje zakona. Gospodu deželno sodnemu svetniku izrekamo za poučljiv govor iskreno zahvalo ter ga prosimo, da nas prilično zopet seznani s potrebnimi zakoni in njih uporabo za življenje. — Nadalje je naš vrli župan gosp. Jakob Jan opozoril na uporabo požiralne cevi, ako se žival na paši preobije in napne. To se kaj rado zgodi posebno sedaj v jesenskem času. Da živinorejec obolelo žival reši, v to naj uporablja takoj požiralno cev. Tudi je pokazal, kako je ravnati s trokarjem pri mlajši goveji živini. — **Živinorejska** zadruška je kupila na javni dražbi Repečnikov rovt za 10.200 kron. Sedaj imamo lastni pašnik, ki meri nad 30 oralov. Veselo znamenje o napredku živinoreje.

g Iz Zgornje šiške. V nedeljo, dne 29. t. m., imamo občinske volitve. Na volišču bodo nastopile tri stranke: Slovenska Ljudska Stranka, socialnodemokratska in liberalna narodno-napredna, ki se sedaj za časa agitacije skriva pod imenom gospodarska stranka. Razume se samo po sebi, da bodo na dan volitve liberalci in socialni demokratje skupno nastopili z geslom: boj proti Slovenski Ljudski Stranki! Za liberalno - socialnodemokratsko zmes že sedaj brusijo pete znani liberalni komanderji Slepí Jancz, Bezelj in Španov Rok. Socialni demokratje pa lepo capljajo za njimi, zadovoljni, da so jim liberalci privoščili bore dva kandidata v odbor, četudi so prej kričali, da mora vsaj polovica socialnodemokratskih odbornikov sedeti v občinskem zastopu. Patronanco nad tem čudnim stvarom pa sta prevzela najumazanejša slovenska časopisa »Jutro« in »Slov. Narod«. Može volilci! Ali naj bo res kateri med vami, ki bi oddal svoj glas takim ljudem, ki jih priporočajo in hvalijo »Jutro« in »Slov. Nar.« in drugi liberalni listi? Ne pozabite, kaj so ti pod zapeljivim imenom gospodarska stranka združeni liberalci in socialni demokratje počenjali pri zadnjih občinskih volitvah pred tremi leti. Koliko poštenih mož so preslepili. Ohranite v spominu, kake surovosti so uprizorjali pri zadnjih državnozbornih volitvah in na shodu našega poslanca dr. Šusteršiča. Sram nas mora biti, ako bi taki ljudje gospodarili v naši občini. Zato pa 29. t. m. na volišče vsi do zadnjega in oddajmo glasove edinole kandidatom, katere so te dni po resnem posvetovanju izbrali naši pošteti možje in zaupniki S. L. S. Ne verjemimo nobenemu liberalcu nič, marveč na glasovnice zapišimo samo imena onih mož, katere bosta priobčila »Slovenec« in prihodnji »Domoljub«.

Iz ljubljanske okolice. — Šmartno ob Savi. V nedeljo 22. oktobra ob 4. uri popoldne bo v »Kat. slovenskem izobraževalnem društvu« preda-

vanje za člane in članice. Dobrodošli tudi prijatelji društva. — Gospod Matija Dolničar se s 25. oktobrom preseli iz Šmartna v St. Peter na Krasu, kjer je dobil kolodvorsko restavracijo. — Moste. Namesto starega odbora vodi sedaj občino od c. kr. vlade postavljeni občinski gerent g. Jožef Oražem. Svetovalci so mu gg.: Franc Jezeršek, iz Udmata, Alojzij Kocmur iz Udmata, Ivan Orehek iz Udmata in I. Podobnik iz Udmata. V dveh dolgih sejah so že obravnavali novo šolo v Udmatu in gospodarstvo rajnega občinskega tajnika. — Štepanja v a. s. Ustanovili so Sokola in zapisavali fante, ne da bi jih vprašali, če so zadovoljni. Tudi enega Orla so zapisali med Sokole, zoper njegovo voljo. Žugali so mu, da bo moral plačati 100 kron, če ne ostane zapisan. Pravijo, da bodo tudi brž zidali dom. — Hrušica. V nedeljo so imele perice pri Korbarju shod. Gospoda profesor Dermastia in kaplan Janko Petrič sta jim razložila in zavrnula vse liberalne laži, s katerimi so ljubljanski liberalci slepili perice. Povedala sta jim, kdo je res kaj storil zanje. — Bizovik. Perice smo se morale preseliti iz Turkove šupe v mestno skladišče v jamo poleg prisilne delavnice. Zapodil nas je ljubljanski liberalni poslanec Turk ali Bolčev Pepe, ker hoče v šupi napraviti sohe in zraven hlev. Ta korak nas je občutno zadel. Brezvestni liberalni agitatorji in nekatere liberalne dame so to izrabili in hujskali proti Slovenski Ljudski Stranki, kakor da bi bila ona vse to zakrivila, pomagali pa ti lažniki pericam niso prav nič. Pa se je spomnil nas revic naš šentpeterski kaplan Petrič, in skupno z gosp. Štefeto se je zavzel za nas pri stranki. In Slovenska Ljudska Stranka je delovala po svojih zastopnikih na to, da se dobi za perice primeren prostor v sredini mesta in se s tem ustreže pericam in občinstvu. Prizadevanja zastopnikov S. L. S. so imela zaželeni uspeh. Posrečilo se je dobiti jako ugoden prostor v bivši Hafnerjevi pivovarni v šentpeterskem predmestju. Prostor ima dva vhoda in obširna skladišča ob prostornem vrtu. K g. vladnemu svetniku vitezu Laschanu sta šla podpredsednik S. L. S. g. dr. Vinko Gregorič in član mestnega posvetovalnega sveta g. Anton Rojina ter mu razložila potrebo novega skladišča za perice. G. vladni svetnik je takoj vpošteval navedene mu razloge ter je izjavil, da bo občina prevzela zgoraj imenovane prostore za perice v najem. S tem je ustrezno vsem pericam v Bizoviku, Hrušici in Štepanji vasi, kakor tudi prebivalstvu v Ljubljani. Tako je zopet Slovenska Ljudska Stranka s pametnim delom postavila liberalno hujskanje na laž. — Bizovik. V »Slovenskem Narodu« in »Slovenskem Domu« je nekdo pisal o bodočih volitvah v naši občini. Zdi se nam, od kod prihajajo oni dopisi. V ljudski šoli v Hrušici se namreč zelo zanimajo ata in mama, kam se je peljal župan Korbar pred zadnji torek. Takoj drugi dan po tem

zanimanju je že bilo brati v »Narodu«, da so šli agitirat Korbar, Bajdov oče in Pungrc. Še nekaj drugih laži je bilo nakopičenih, med njimi tudi ta, da je Korbar prosil župnika in kaplana pomoči. Do sedaj še ne, ata v hruševski šoli! Morebiti bi bili ta ata radi župan, vsaj mami bi se to dobro zdelo, ker tako radi pripovedujejo okoli, kako so v Dobličih ata radi imeli, da so bili v občinskem odboru, in da bi ga bili tudi radi imeli za župana. Če pa že za župana ne mislijo biti, pa najbrž špekulirajo na službo občinskega tajnika. — Bizovce opominja »Slovenski Narod«, da naj se brž organizujejo in poiščejo gospodarje v občini. Mi povemo slavnemu dopisniku, da so nas liberalci že dosti potegnili in da »Slovenski Narod« in njegovi dopisniki ne bodo nas komandirali. Liberalci! kaj ste pa naredili z našimi pericami! Na cesto ste jih vrgli. Pomagati pa jim niste hoteli. Le pojte se solit, ve liberalne šalobarde!

g Šmartno pod šmarno goro. Dne 15. t. m. je dal oklicati g. župan, da je imenik volivcev za novi občinski odbor razporejen. Ta oklic je vzbudil zanimivo živahnost med ljudstvom. Na vsakem vogalu se zboruje in ukrepa, kako in kaj. Veselo dejstvo je to, da je vsestransko delovanje Slovenske Ljudske Stranke vzbudilo med Slovenci tako potreben smisel za javni blagor. Naše dobro ljudstvo je prebujeno in nihče več ne bo ribaril v kalnem. Jasni nazori, jasno delovanje, možat, odločen nastop izključuje vsako omahovanje sem in tja. Kdor ni z nami, je zoper nas. Zato so volivci proglasili načelo: »Nihče v odbor, ki ni pristaš Slovenske Ljudske Stranke!« in prav to donese zaželjeno zmago. — Huda bolezen griža je ponehala. Gospodovala je zlasti v Tacnu, kjer so imeli en dan kar štiri mrličke. — Skrbi pa napravljajo gospodarjem bližajoča se zima, ki bo naša tako pičle zaloge za družine. Letošnja suša je izvanredno dolgo trpela pri nas, kjer se prav rada ustavi suša vsako leto. Jesenskih pridelkov je zelo malo. Zanašamo se na podporo. — Z oktobrom smo pričeli z zimsko sezono v naših društvih. Tukaj se počijemo od dnevnih skrbi in dela pa vnemamo za nov napor. Naša vrla mladina hiti le naprej za vzori. Zato smo pohiteli s prireditvijo v izobraževalnem društvu. Krasno je uspela dr. Krekova igra »Turški križ«. Imamo pa tudi spretno igraske moči, tako da moramo vse pohvaliti. Ali take Uršule, Metke, Juzuf-paše in Štrigalice pa ne premore vsak oder, kakor jih ima šmartinski. Tudi pevci in pevke pod spretnim vodstvom organista g. Antona Ravnika so rešili priznano čast našega pevskega zbora. Le vrlo naprej, ljuba mladina, da napočijo Slovencem vedno lepši dnevi!

g V Zlatempolji pri Brdu so občinske volitve tudi že končane. Po novem volivnem redu je prišlo nekaj novih mož v odbor; županom pa je izvoljen stari. Vsi možje z g. županom so zvesti pristaši S. L. S. — Podpisani pa se v imenu vseh sedmih pogorelcev iz Ter-

novč, ki so dne 2. avgusta t. l. pogoreli, za milodare prav lepo zahvaljujem; posebno pa č. župnemu uradu v Moravčah za 100 K, v Blagovici za 30 K, na Vranji peči za 25 K, č. g. Iv. Borštnarju iz Št. Lenarta za 20 K, iz Krašnje za 15 kron, iz Češnjic za 15 K, iz Sela pri Kamniku za 15 K, iz Brda za 14 K, iz Št. Vida za 12 K, iz Spodnjega Tuhinja za 12 K, iz Zgornjega Tuhinja za 7 K in č. g. Jan. Teranu za 10 K. — Bog povrni! — Jan. Medved, župnik zlatopoljski.

Dolenjske novice

d Iz šent Jerneja. Fotografirati so se dali šentjernejski liberalci, pa kar ponoči! V nedeljo popoldne je bila volitev novega župana. Razven enega so vsi trideseteri glasovi se združili za vrlega in odločnega gospoda Ivana Rebselja iz Sv. Jakoba. Menda je to nekega ponočnjaka iz faliranega kluba šentjernejskih »fantov« tako razjezilo, da se je znosil nad nedolžnim zidom. Z nekim črnim barvilom je napravil ne ravno pravilno mavrico na pročelju stare šole in na lepi fasadi »Društvene dvorane«. Revez zaslepljeni, ali ne veš, da si tu na obe strani kradel iz žepa davkoplačevalcev — tudi liberalnih! Glejte liberalci, kake sadove rodi vaša šola. — Posojilnično načelstvo je dalo brezobrestno posojilo tukajšnjemu »Kmetijskemu društvu«. To si je nabavilo krasne stroje, motor s petimi konjskimi silami in mlatilnico - čistilnico. Dne 9. septembra smo jo prvič preskusili, krasno je šlo. V par urah je bilo do 70 mernikov ovsja zmlaćenega in kako lepo izčiščenega! Kako velika olajšava bode v prihodnje to za naše kmetovalce. Nobenega dela se nismo tako strašili, kakor mlačve. Koliko to stane, če se mora delati s samimi najetimi močmi. Radi bi nabavili še slamo-reznico, cirkular, brane, a vsega ne moremo, dokler nam dežela in država ne naklonite večje podpore.

d Škocijan pri Mokronogu. Čujte, kako naši liberalci ljubijo škocijansko občino. Pri občinski seji dne 24. septembra je P. Durjava zahteval, da se da mokronoškim liberalcem, ki so pogoreli, 100 K podpore, domačim pogorelcem pa nič. Torej Mihael Debevec, naj bi po Durjavovem ne dobil nič, samo zato, ker je poštenjak in domačin, tiste pa, ki so hodili ob času, ko je Ribnikar ribe lovil, z noži v škocijan, tiste naj redi škocijanska občina. In ta človek se bo kmalo zopet upal govoriti z Benedičičem vred, da skrbi za kmete. In ta človek ima pod oblastjo škocijanskega župana!

d Sv. Križ pri Kostanjevici. Poslanec Hladnik je obhodil peš vse siromašne gorske vasi v občini Sv. Križ. Izposloval jim je podporo za napravo vodnjakov. Posamezni kmetje so dobili od 70 do 100 K. Nekaterim je podpora

še zagotovljena. V liberalnih časih ni bilo tako. Bog plačaj vrlemu deželnemu odboru kranjskemu in našemu poslancu Hladniku.

Št. Rupert. Dekliški odsek kat. sl. izobraževalnega društva priredi v nedeljo 29. oktobra veselico v društveni dvorani. Spored bo sledeč: 1. Deklamacija. 2. Sv. Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. 3. Govor. 4. Pri gospodi, šaloigra v dveh dejanjih. Pričetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina po navadi. K obilni udeležbi vabimo domačine in iz sosednjih župnij.

d Trebnje. Pretečeni teden so bile pri nas občinske volitve — Slovenska Ljudska Stranka je zmagala v vseh treh razredih in v petih podobčinah, tako, da ima v novem občinskem odboru 23 svojih pristašev. Živeli! Liberalci si niso upali postaviti kandidatov iz svoje stranke in se podpisati s pravim liberalnim imenom, ampak so si vzeli na pomoč neko mešanico svoje in naše stranke in so to mešanico krstili s hinavskim imenom »kmečka stranka«. Med njimi je bilo pet birtov. Pa tudi ta zadnji čas uporabljena liberalna žavba ni nič pomagala in ni mogla zaceliti liberalnih ran, ki so jih naši liberalni primojduševci doslej vedno prinesli z volitvenega bojišča domov, kakor s pavovim perjem našemljene srake so hodili okoli nakiteni s tem hinavskim imenom ter povsod trosili in ponujali neke oklice, tiskane v falirani »Učiteljski tiskarni«, in druge cegelčke, pomazane z imeni svojih kandidatov, katerih večina je bila ogorčena in nejevoljna, da so njihova doslej vedno poštena imena zoper njihovo vednost in voljo uporabljali za grde in lažnjive, prav po liberalno hinavske agitacijske namene. In vendar tudi te berglje, na katere so se v svoji liberalni slabosti hoteli opreti in spraviti pokonci, jim niso nič pomagale. Z njimi vred so padli po tleh kakor so dolgi in široki, tako da bode vseh sedem glavnih liberalnih agitatorjev in še več njihovih agitatorčkov - pomočnikov premišljevalo, kako usoden dan je bil za njihovo stranko 12. oktober, ko smo jim vzeli tudi prvi volivni razred in niso mogli spraviti v sedanji odbor niti svojega županskega kandidata. Svoji onemogli liberalni togotci bodo dajali sedaj duška z zabavljanjem čez našo stranko in njene pristaše, posebno po par liberalnih gostilnah. Mi se zmenimo za njihovo bevskanje in umazano pisarenje v njihov »svinjski dom« toliko, kakor mesec na ponočnem nebu, če ga malo pse oblaja. Naši poštteni krščanski možje in fantje volili in naše vrle žene volilke bodo pa kakor doslej tudi odslej vedno pokazali, da dobro poznajo hinavsko liberalno politiko in da je in hoče ostati velika večina naših faranov v taboru Slovenske Ljudske Stranke. — Od 21. do 29. oktobra se bo obhajal v naši župniji ljudski misijon. Vodili ga bodo čč. pp. jezuitje. — Okrožni zdravnik za Trebnje je že imenovan. Tekom tega meseca pride v našo sredo. Dobrodošel!

d **Sv. Helena.** Izobraževalno društvo priredi v nedeljo 22. oktobra ob 3. uri popoldne v »Društvenem domu« zabaven večer s petjem, govorom in deklamacijo ter dvema igrama: »Kazen ne izostane« in »Pri gospodi«. K obilni udeležbi vabi domače in sosednje prijatelje društva — odbor.

d **Sodražica.** Oče sodražkega liberalizma te dni kar besni po liberalnih listih, zlasti »Jutru« in »Slovenskem Domu«. Gotovo ima dovolj vzroka za to. Minilo je okoli 25 let, odkar je to žlahtno seme svojega ljubljence vsejal med dotlej povsem verno sodražko ljudstvo. Skozi vsa leta mu je rahljaj zemljo, mu je prilival in ga okopaval, a do danes mu ne obrodi zaželjenega sadu. Pač semtertje pokaže nekoliko cvetja pri kaki veselici pod šotori, a ta cvet naslednji dan že zamre. Naj že pridejo te ali druge volitve, v državni ali deželni zbor, za občinski odbor ali — krajni šolski svet, vselej žanje poraz. In to naj bi blagega očeta ne jezilo! Ker se ne more drugače znositi, nosi svojo jezo v liberalno časopisje, kjer vsako malenkost — kar po dvakrat na dolgo in široko opisuje. Celih 14 dni se je bavil z ognjegaško veselico, o kateri bi bil zanj in njegove ovčice veliko bolj častno molčati, saj so ga ravno tedaj liberalni fantiči in napredne punce nesmrtno blamirali. Zadnje dni pa poln veselja oznanja svetu neko nesrečo iz vrst naših somišljenikov, da vsaj nekoliko zakrije notranjo žalost zaradi dejstva, da so zopet gospodarstvo sodražke občine vzeli v roke pristaši S. L. S. Celo leto so že liberalci naprej prorokovali, da to pot nastopijo pri občinskih volitvah z vso silo in občno gotovo v svoje roke dobe. 27. septembra se je vršila občinska volitev. Sedaj so imeli gotovo ugoden trenutek, da se njihovo prorokovanje izpolni in zasedejo stolce v občinski pisarni. Toda mesto da bi prišli na volišče in ondi pokazali svojo moč, so se deloma poskrili, deloma šli po svojih opravkih. Le par liberalnih bačkov iz Žimaric je taval po Sodražici in čakalo, kakšen odlok izda liberalna gospoda. Ko so videli, da jih je liberalna komanda pustila na cedilu, so jo jezni in poparjeni odkurili domov. Liberalni dopisun je pa s prvega nadstropja za zaprtim oknom opazoval, kako so trumoma prihajali in odhajali naši volilci ter pri sebi zdihoval: »Kedaj pač zasije solnce liberalne svobode tudi Sodražici, kedaj pride oni zaželjeni trenutek, da ubije klerikalnega zmaja?« Zopet mu bo čakati vsaj tri leta, da zasede županski stolec, po katerem se mu že nad 15 let sline cede. Ko se je bila namreč pred 15 leti volilna bitka v Sodražici med »Kitajci« in Japonci, je imel to čast že skoro v žepu, čeprav sta bila navidezna županska kandidata Krže in Fajdiga. Od takrat se mu pa vedno bolj in bolj umika, tako da pri vsem svojem vplivu ni delu v liberalni stranki, do danes še ni prišel do časti navadnega občinskega odbornika. Edino kar ima v roki, je bič, katerega kakor vrag v jesenskih

nočeh nad polhi, vihti nad liberalnimi dolžniki. Bog jih skoro reši iz njegovih krempljev! Čeprav so nam bolj ali manj sovražni, jim vendar to iz srca privoščimo. Pri vsej njegovi pobožnosti, mu je poleg domačega g. župnika, kateri je glavni junak vsakega njegovega dopisa, poseben trn v peti prevzvišeni knezoškof, kateremu v zadnjem »Slovenskem Domu« celo predpisuje, kakšne božje namestnike naj pošilja v Sodražico ter se po stari liberalni maniri spodtika nad njegovo krivo palico. Naj bode lepo potolažen, škof in župnik bodeta svoje dolžnosti v cerkvi in tudi zunaj cerkve, v kolikor to zahteva blagor ljudstva, vršila že brez njegovih navodil. Za danes naj to zadostuje, ako nas pa še nadalje ne pusti v miru, bomo pa prihodnjič še bolj odkrito govorili.

d **Sodražica.** Pri občinski volitvi v Sodražici so bili v vseh razredih in podobčinah izvoljeni somišljeniki S. L. S. Oddalo je svoje glasove nad 230 volilcev. Volitev je pokazala, kako lepa disciplina vlada v stranki, glasovi se niso skoraj nič cepili, kandidate, katere je postavil shod zaupnikov so z navdušenjem volili. Ti so dobili v I. razredu nad 90 glasov, v II. razredu do 110, v III. pa 216 glasov. Čast zavednim volilcem! — Dne 11. oktobra se je vršila volitev starešinstva. Županom je zopet izvoljen deželni poslanec Fr. Bartol, za svetovalce pa sami ugledni občani.

d **Iz Radeč** pri Zidanem mostu. Volilni imeniki za občinske volitve so razporeženi od 11. oktobra t. l. naprej skozi tri tedne. Naši liberalčki, katerim se zelo sline cede po županskem stolcu posebno pa še liberalni gostilničarji, se na vso moč trudijo, da bi dobili v svoje roke občinski odbor, češ, potem bomo lahko pijančevali in plesali cele noči. Zadnje nedeljo so imeli pri Nemcu Gmeinerju liberalci svoj sestanek, na katerem so sestavili listo kandidatov, seveda so vtaknili vmes par naših mož, da bi s tem ljudi slepili, češ saj tudi mi volimo te može, kajti popolnoma na svoje noge postaviti se še ne upajo in le v kalnem ribarju. Svarimo naše može, naj se ne dajo preslepiti od nasprotnikov, mi bomo postavili na shodu kandidate, kjer bodo imeli besedo kmetje, ne pa par radeških birtov in kričačev. Ker ne dajo miru, bomo pojasnili poslovanje liberalcev v občinskem odboru, ko so ga imeli v svojih rokah, da bodo ljudje lahko spoznali, kakí gospodarski talenti so bili prejšnji odborniki. Za danes opozorimo samo na stavbo nove šole, ki že poka na vseh straneh, dasi še pet let ne stoji. Pamet je boljša kot žamet, zapomnite si gospodje. — Dne 29. oktobra bodo posvetili knezoškof našo novo farno cerkev. Naj bo to slovesen dan!

d **Krški liberalci so izpili sokolorejši kri in — vino!** Pa so še žejni! V »proračunu za leto 1911« upajo v sokolorejški gostilni popiti v enem letu — 400 hektolitrov vina, torej skoro tri vedre na dan! — V dolgovih so zakopani, pa so vendar sklenili mastne nagrade:

načelniku 1000 K, tajniku 500 K in »razne nagrade« 600 K! Za tako »nesebično« delo dobijo liberalni purgarji »razne nagrade« na dan volitev!

d **Krško.** Naši liberalci kar divjajo! Resnica o sokolorejši jih peče! Razglasili so, da bo kaznovan in zaprt vsak, kdor bo kaj slabega o nji govoril... No, kaznovani bodo liberalci pri volitvah, zaprti naj bodo pa tisti, ki so pobasali tisočake in pustili strašne dolgove! Ričet zaslužijo tisti, ki hočejo iztirati 28 viničarjev, ki sploh člani niso, ker niso plačali nobene članarine! — Verjamemo, da to liberalne purgarje silno peče, saj polomljena sokolorejša očitno kaže, kako gospodarijo s kmečkim denarjem!

d **Iz Št. Janža.** 4. oktobra nam je došel novi župnik preč. g. Ludovik Bajec. Z radostnim srcem so ga sprejeli in pozdravili fantje »Kat. slov. izobraž. društva«. Dalje so pozdravili g. župnika možka in dekleška Marijina družba ter šolska mladina. Liberalci so pa že takoj pokazali svojo barvo napram novemu g. župniku s tem, da so en slavalok podrli, drugega pa razdejali. To pač ni liberalno, ampak surovo.

d **Belokranjci!** Opozarjamo vas še enkrat, da bodo v nedeljo 22. t. m. shodi »Kmečke zveze« in sicer po rani maši v S e m i č u, ob 11. uri na S u h o r u, ob štirih popoldne v D o b l i, č a h pri županu Gešlu. Pridite vsi okoličani na shode, da se razgovorite s svojim državnim poslancem E. Jarcem, ki bo govoril na vseh treh shodih. — Kmečka zveza.

d **Iz Tržišča.** V »Kravji dom« se je spremenil »Slovenski dom«. Farovske krave opravlja, da nimajo mleka! Ali je mogoče, da so tržiški liberalci tako otročji? V »Slovenskem Domu« so strelili vso svojo onemoglo jezo, ker so slišali, kaka neumnost je njihova trditev, da so liberalci prej pripravljeni dati glavo za vero, kakor klerikalci. Kdor javno oslarije govori, mora biti tudi pripravljen, da se javno zavrne. Hudo se pritožujejo naši liberalčki, kak prepričani delata naša dušna pastirja, »med oženjenimi in sosedi, fanti in dekletci«. Če dobra žena ošteva svojega moža zaradi »Slovenskega Doma«, je ta prepričljiva hvale vreden; hvalevreden je tudi prepričljivi član Marijine družbe spravlja svojega tovariša v družbo, v društvo ali k Orlom. Drugega prepira med nami še nista naredila. Slab in žalosten pa je prepričljivi, ako pijan mož preklinja svojo ženo in mater ter razbija po mizi, da se po vasi sliši. Naj pomisli dopisnik »Slovenskega Doma«, če to morda nje-ga ne zadene. In čegavi pristaši so ponočnjaki, ki so pred kratkim po Tržišču celo noč razgrajali? Nemir bi utegnil biti tudi še v žepu tržiškega štacnarja, ker je dobil spomladi 600 do 800 kron premalo dobička za gumi. Tega pa niso krivi gospod kaplan, ampak mi ljudje, ki imamo gumi rajši po 15 kot pa po 20 krajcarjev. — In pa hvalijo se, kako napredujejo. Kje pa? Pri litru? Pri deželnozborskih volitvah ste ostali v veliki manjšini; pri državnozborskih

vam je pa naša stranka zlezla skoro čez glavo. Le po sleparsko ste dobili 25 glasov več, med tem ko ste pred štirimi leti dobili skoro vse. Ali niste potem vi nazadovali? — Kje še imate pokazati napredek? Mi prirejamo igre, predavanja in g. župnik so poskrbeli gospodarjem 600 K podpore za zboljšanje hlevov, še celo takim, ki ste jih preslepili vi, da so z vami volili. Kaj ste pa vi storili za ljudi? Ali je morebiti to napredek, da ste pred osmimi leti naredili v šoli take peči, da ste jih morali sedaj podreti in bomo morali nove plačevati? Ali je to napredek, da ste zidali šolo? Ta bi se bila tudi brez vas zidala. In zasluge, s katerimi se Prijatelj hvali, da jih ima za občino, so njegov zaslužek pri stavbi šole, to kažejo računi! — Torej le skromni bodite z bahanjem, ker je tudi vaše delo skromno.

d Črnomelj. V nedeljo 8. t. m. okrog dveh popoldne je v vasi Sela pri Otavcu hipoma švignil ogenj iz nekega skednja in v eni uri vpepelil sedem posestnikom vsa poslopja prav do kraja. Zažgali so seveda zopet otroci. Ker je pihal veter, je imel ogenj silno moč. Zgorelo je vse: obleka, zrnje, krma in kar je bilo spravljeneja. Ljudje so veliki reveži, ker ravno sedaj pred zimo nimajo ne strehe, ne živeža. Zgorelo je tudi dvoje prašičev in dvoje telet. Velika množica lepega sadnega drevja je uničena. Pogorelci se toplo priporočajo Belokranjcem. Kdor jim hoče kaj darovati, bodisi denarja, bodisi poljskih pridelkov ali krme, naj naznani na župni urad v Črnomlju. — V četrtek je došel gospod deželni odbornik dr. Lampe v družbi drugih gospodov in bil navzoč, ko so krasnemu 55 metrov dolgemu betonskemu oboku pri novem mostu spodžgali podpornike. Pa se je skazal. Kar nič se ni znižal ali usedel. Ponosno visi prosto v zraku z eno nogo v Črnomlju, z drugo na oni strani v Loki. Pravi, da hoče nase vzeti vsako težo, naj bo še taka. Res, naš most bo čudo moderne tehnike. Črnomelj se bo ž njim lahko postavil. Liberalci so ta most preje vedno obetali. A še le naša stranka ga je res zvršila. Črnomeljcji, kaj boste volili v mestni zastop liberalce? Pač ne bi bil zdrave pameti, kdor bi to storil.

d Popotnik iz Mirne doline. V Trebnju je bila volitev župana. Liberalci so topot oblekli kamižolo kmečkih naprednjakov in poslali v boj vse od Pavlina in Ledrarčka do strašno pridnega študenta Grandovca in so obetali vse, lagali, — pa ni šlo. V Mokronogu je bilo veliko pogorišče, — a v Trebnjem je še večje. Pavlin šteje glave svojih dragih — pa samo ena je ostala, Ledrarček — Pavlinu pa odletela. Saj so pa tudi zaslužili liberalci to. Veste zakaj? Slepaga mežnarja, ki že toliko let pri cerkvi dela, — so klofutali. Sram vas bodi! — Na Mirni sem slišal, da jih je dr. Zajc dobro pokrtačil — še bolj pa v Št. Rupertu. Tu ima Zajc posebno srečo — par liberalnih koruznikov med stoterimi poslušalci mora poslušati grehe liberalne stranke. Ljudje pa, veseli in

navdušeni — nočejo več verjeti takim liberalnim koruznikom in pri občinskih volitvah se mora združiti vse, kar je dobrega. Dr. Zajcu priporočamo, da prihodnjič vzame na piko take može tudi drugod. Naše ljudstvo je sito sleparjev in škodljivcev. — Vino bo letos dobro. Kupci naj se pismeno obračajo na pisarno Hranilnice v Št. Rupertu. Večinoma je še vse vino iz stare trte. Zato še res pristen dolenjski cviček. — Mlada teleta naj zglašijo kmetovalci pri Zivinorejski zadrugi. Ako so lepa, se bodo prodala deželnemu odboru ali pa dobi premijo, da jih preživi čez zimo.

d V Boštanju se bližajo občinske volitve. Liberalci lažejo po svoji stari navadi. Pri prihodnjih volitvah naj dobi vsaka vas primerno število odbornikov. Zdaj ima vas Boštanj 7 odbornikov — dva iz ene hiše — ostale vasi pa samo 11. Izberite si, volivci, izmed sebe može proščenjake; ne cepite pa glasov, drugače bodo lahko prodrli nasprotniki. Ne verjemite liberalcem, ki so se »zmotili« pri občinskih računih za 514 kron v Vašo škodo. Ta »pomota« — ali kako bi imenovali ta primanjkljaj — pa ni čudna. Pregledovalec občin, poslan od deželnega odbora, je lansko leto prišel v začetku oktobra in ni bilo še nič vpisanega za devet mesecev. Zasledil je, da se je prejšnji župan »zmotil« za 200 kron na Vašo škodo. Pri računih za leto 1909. pa je našel, da se je izgubila — tudi na Vašo škodo — občinska doklada za mesec september v znesku okoli 200 kron. V tem računu pa je še našel pomoto za 100 kron na Vašo škodo. Glavna krivda pri tem gotovo ne zadene župana, ampak njegovega mogočnega tajnika, ki vse po svoji glavi vodi. Seveda so morali vse te »pomote« poravnati, ker jim je to ukazal deželni odbor. — Zato volite može, ki se ne bodo »zmotili« v Vašo škodo, ampak bodo skrbeli za Vašo korist. Ne verjemite sladkim besedam. Pokažite, da ste krščanski možje in da hočete imeti tudi take odbornike. Ne volite tistih, ki ne poznajo cerkve in Vas zmerjajo s »farškimi podrepaniki«. V občinski odbor ne volite onih, ki prebirajo »Slovenski Dom« ali »Narod«! — Volili boste z glasovnicami, in sicer davkoplačevalci v prvem ali drugem in vsi pa še tudi v tretjem razredu po 5 odbornikov in 2 namestnika. Vsak bo pa še volil v tisti podobčini, kjer biva, po enega odbornika in namestnika. — Ne dajte glasovnic podpisati liberalcem in jih tudi ne pokažite. Ako so Vas preslepili za pooblastilo, lahko prekličete.

Vače. Volitve dne 9. oktobra so se izvršile v našo popolno zadovoljnost. Akoravno smo si izmed 12 odborniških mest priborili le 5, smemo vendar govoriti o lepi zmagi, kajti liberalci, ki so doslej lepo vrsto let nemoteno gospodovali v naši občini, bodo morali računati z močno opozicijo in pa z dejstvom, da jih pri prihodnjih volitvah čaka popoln poraz. Naša stranka se niti izdaleka ni toliko pehala v zadnji volivni borbi, kot liberalna, ki si do

zadnjih par ur niti s kandidati ni upala na dan. Delali pa smo tem bolj vztrajno z izobraževanjem in organizacijo. Ljudstvo se je jelo zavedati svojih pravic, spoznalo je, da se gre za njegovo korist, pravo prostost in našo čast. Zmagali smo v prvem razredu, v tretjem pridobili enega odbornika ter z 12 glasovi prodrli v podobčini Klenik-Potok. V dveh podobčinah so z malimi večinami zmagali liberalci. Drugi razred so si pa s pomočjo raznih nečednih sredstev priborili liberalci s tremi glasovi večine. Zmagali so sicer na papirju, a sami najbolj čutijo, da so »zmagali« zadnjikrat. V čast našim volivcem pa moramo priznati, da so se dobro držali do zadnjega, zlasti pa v Ljubku, na Kleniku, Potoku in tudi na Slivni. Častno smo dospeli iz pritličja v prvo nadstropje, drugič pridemo na vrh. Le pošteno in odločno naprej!

Notranjske novice

n Iz Dan pri Ložu. Prerani grob. V sredo 4. t. m. so ponesli k večnemu počitku 20letnega mladeniča Franca Kandare, abiturienta idrijske realke. Prerani pokojnik je bil blagega srca, miroljuben fant, povsod priljubljen, vzor - dijak, v veselje svojim profesorjem in žalostnim starišem, ki neutolaženo žalujejo za tako prerano in britko izgubo. Pogreb se je vršil ob lepem vremenu, s povoljno udeležbo ljudstva iz cele loške doline; vsi pokojnikovi prijatelji in znanci, ki so izkazali na zadnji poti žalostni rodbini svoje tiho, globoko sožalje. Domača dekleta so nesla v sprevodu krasne vence, ki so jih izgotovile same prezgodno umrlemu mladeniču. Starotrško pevsko društvo je zapelo umrlemu prijatelju dve milodoneči pesmi. Ni bilo skoro suhega očesa, ko je zagrnila črna zemlja belo krsto, v kateri počiva mirno — Franc Kandare, abiturient.

Žiri. Volitve. Pravi čas, da se popolnoma sporazumemo glede naših odbornikov, je tu. Shodi, ki se bodo vršili tekom tega časa do volitve, naj nam služijo v to, da se v ti stvari zedinimo. Odborniki, ki bodo predlagani in ki vam ne bodo ugajali, se vam ne bodo vsiljevali. Kandidate pa, za katere se bode odločila večina glasovalcev, bomo podpirali z vsemi močmi. Kdor se bo postavil še potem, ko si bo večina izbrala svoje može, ta bo s tem pokazal, da mu ni mar za Slovensko Ljudsko Stranko, kateri bi s tem le škodoval, marveč samo za osebno čast in korist. Prilike bo pri shodih dovolj, da si povemo resnico, a po odločitvi pa zahteva naša moška čast, da držimo, kar je večina spoznala za prav. Nočemo pa nikakih omahljivcev in bojazljivcev, marveč odločne, značajne pristaje Slovenske Ljudske Stranke, ki zmaguje pri sedanjih volitvah po celem Kranjskem s tako ogromno večino.

n **Postojna.** Katol. slov. izobraževalno društvo v Postojni priredi prihodnjo nedeljo igro v salonu g. Vičič ob pol 4. uri popoldne s sporedom: Govor, igra »Iznajdba«. Med odmori tamburanje. Vabimo! — Volilni imenik je razporejen; imenik ni pravilno narejen; kadar bo pa, potipljemo staro liberalno šajtergo, posebno troperesno deteljico.

Za kratek čas

Vojaški raport. Stotnik: »No, ali je mesto mirno?« — Vojak: »Mesto je mirno, ampak ljudje delajo šunder!«

Razložek. Tujec (v judovski prodajalni): »Koliko hočete za suknjo?« — Jud: »Je iz najboljše robe, Vas stane, če ne boste glihali, dvajset kron!« — Tujec: »In če gliham?« — Jud: »Jo dobite za štirinajst kron!«

Sreča. Postopač: »Vsak dan Boga zahvalim, da imam zdrave ude, da se lahko dela ognem!«

Zadnja želja. Duhovnik bolniku: »No, očka, ali imate še kako željo, le povejte!« — Bolnik: »Ja, gospod, zdrav bi bil rad!«

V kasarni. Major: »Ste zadovoljni z menažo?« — Vojak: »Sem, gospod major!« — »Ali ne dobi nekateri večjega kosa mesa, kakor drugi?« — Vojak: »Ne, gospod major, so vsi majhni!«

Čudno. Gospod, ki se je kopal, gre mimo postrežnice, ne da bi ji kaj dal. Ona: »Čuden človek, iz vode pride, pa je vendar umazan!«

Nepotrebna skrb. Zdravnik: »Se nekaj Vam priporočim: Nikar preveč vina ne pite!« — Bolnik: »Bodite brez skrbi, meni ni nikoli preveč!«

Kje je ovčji pastir?

Po zdravniških poročilih je pri revmatizmu, protinu, nevralgiji kot izborni bolečine lajšujoče, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pregibnosti členkov zanesljivo učinkujoče sredstvo Contrheuman. Glej oglaš.

Veletrgovina »Bratje Lechner v Gradcu« je krščansko podjetje, obstoječe že 34 let, ki se je z realno postrežbo in nizkimi cenami pospelo do sedanje višine. Vzorce najbogatejše izbrane zaloge pošilja na vse strani brezplačno in omogoči s tem ugoden nakup. Glej inserat.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 11. oktobra: 78, 26, 13, 50, 74.
Dunaj, 14. oktobra: 51, 12, 49, 15, 21.
Gradec, 14. oktobra: 51, 62, 81, 15, 67.

Najfinejše vseh znamk

Odvajanje je glavni pogoj pri zdravljenju nerednega prebavanja. Močna odvajanja so kakor znano zelo škodljiva. Uporablja naj se torej olajšujoče odvajalno sredstvo dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitelj v Pragi. Dobi se tudi v vseh lekarnah.

Veste

moja navada ni, da bi nekaj okrog govorila kar sem samo slišala!

Pri pralnem ekstraktu „Ženska hvala“ sem se pa sama prepričala, daje najboljši in najzanesljivejši pralni prašek ter, da popolnoma nadomešča vsako bélenje perila. S pralnim ekstraktom „Ženska hvala“ namočeno perilo, pere se v polovico krajšem času, brez truda in popolnoma čisto.

Mali oglasi.

Vsaka beseda velja za vsakokrat 10 vinarjev.

Sprejme se:

učenec za čevljarstvo obrt. Naslov: Fran Župan, čevljar, Bodešče p. Bled.

učenec za kolarski obrt pri kolarskem mojstru Franu Mežek na Jesenicah, Gorenjsko.

Zahvala.

3128

Žalujoci vsled nepričakovane smrti našega nepozabljivega sina, oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Globelnik-a.

Župnik v šent Vidu nad Vipavo

izrekamo vsem prijateljem in znancem za izkazano sočutje, darovane vence in šopke ter mnogobrojno spremstvo k poslednjemu počitku pokojnikovemu najtoplejšo zahvalo.

Najiskrenjeje se pa zahvaljujemo prečastitim duhovnim sobratom pokojnega, posebno pa velečast gospodu dekanu iz Vipave And. Lavriču, blag. gosp. c. kr. okr. glavarju Pilshoferju iz Postojne, gosp. dež. poslancu Perharcu iz Vipave, gosp. županu Uršiču iz Št. Vida, slav. društvom: požarni bratbi Št. Vidski, bratom „Orlom“, pevskega društva v šent Vidu, pevskega društva „Ljubljana“, Marijini družbi, šolskemu vodstvu v šent Vidu in slednjič vsem onim, ki so nam ustmeno, pisмено in brzojavno izražali svoje sožalje.

V šent Vidu nad Vipavo 12. oktobra 1911.

Marija Globelnik, mati.
Marija in Jožeta Globelnik, sestre.
Franc, Jožef, Anton in Leopold Globelnik, bratje.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmida znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo

gluhoto, tučenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane K 4.— z navodilom o uporabi. Dobi se samo v lekarni

na Novem trgu, Celovec.

Ne zamudite

pred nakupom uporabnih predmetov in daril vseh vrst zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami ki se pošlje vsakomur zastonj in franko in v katerem dobi vsak kaj primerne.

G. in kr. dvorni založnik

Jan Konrad
Brux št. 2759 (Češko).

„CAS“

znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino prejema upravništvo v Ljubljani.

Razpoložam orožje vsake vrste, kot puške Hammer, Drilling, Lancaster in Flobert, samokrese, pištole itd. po trenutnih cenah. Popravila najceneje. Zanesljivim osebam dovoljsem ugodna doba odplačila; pošiljam tudi boljše puške, ne da bi se sililo kupiti 8 dni na poskušanje in ogled. Ceniki zastonj in franko.

F. Dušek, tovarna pušk, Opočno št. 52 ob državni železnici, Češko. 1914

Volneno

blago in parhant za ženske obleke razpoložljiva najceneje jugoslovanska razpoložljiva
R. Stermečki v Celju
Vzorec zastonj.

Brezplačno razpoložam vsakomur na zahtevo moj bogato ilustrovani cenik s približno 4000 slikami trpežnih, dobrih, cenih ur.
Prva tovarna ur **Jan Konrad** c. in kr. dvorni založnik
Brux št. 2726, (Češko).
Nikolasta romani, ure na zlatu K 6.—; pristave srebr. ure K 8-40

Barhant, flanele

Blago za damske obleke, kanafas, cefir, oksford, platno, cajn za moške obleke, brisače, žepni robci in vse tkane izdelke dobavlja poceni trdka

Hudec & Lochman

2998

češka tkalnica in razpoložljiva v Novem mestu ob Met. (Češko). Vzorca na zahtevanje zastonj in franko. Naročila od K 20.— naprej franko.

Na razpis Ceres-daril v znesku K 30.000

ne pozabiti!

Natančnejši pogoji pri vseh trgovcih!

Proti proviziji se sprejmejo v vseh krajih krajevni zastopniki

od nekega prvega bančnega zavoda za prodajo postavno dovoljenih srečk proti plačilu v mesečnih obrokih. Osebe ki v tej stroki delujejo, dobe popolnoma posebno ugodne pogoje. Ponudbe pod šifro: »Visok zaslužek 577« na Haasenstein & Vogler A. G., Dunaj I/1. 2646

Sto vreč krompirja

kupi Slov. kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu, Kosarska ulica šte. 30, kamor se naj ponudbe s ceno tudi naslavljaajo. 3129

Naprodaj je malo posestvo
v lepem kraju na Gorenjskem. Poslopja so v najboljšem stanju, oddaljena od cerkve in šole 4 minute, od postaje Otoče 20 minut. Več pove lastnik J. Rakovec, Zg. Dobrava 7, p. Podnart.

Platnina in bombaževina po najnižjih eksportnih cenah.

Št. B 14. Konradovo platno, močno, debelotno domače platno, 76 cm široko, 1, kosa 1 1/2 m dol. K 7.—. Cel kos 23 m dol. K 18.50. Širše platno v boljši kakovosti kos 23 m dol. K 14.50, 16.50, 17.50. — Št. S 1. Shirting srednje debele nit. 84 cm širok, kos 20 m dol. K 15.—. Isti boljši kakov. K 11.50, 19.—, 22.50. — Št. C 5 Šifon, srednje močan, 82 cm šir. kos 10 m dol. K 15.50, finejša kakovost K 16.50. Pošilja se po povzetju ali naprej plačilu.

JAN KONRAD,
c. kr. dvorni založnik v Brúxu 2744
Češko.

Begate ilustr. glavni cenik z nad 4000 slikami na zahtevo zastoj in franko.

Nobeden ne trpi

rad na revmatizmu, protinu, nevralgiji, ozeblini itd. in vendar se dobi še ljudi, ki se ne brigajo za preizkušeni, zdravniško priporočeni

CONTRHEUMAN

bosodni znak za (mentol, saliciliziran kostanjev izvleček) ki za hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pregibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo za vribavanje, masažo ali obkladke.

1 pušica 1 krono.

Izdelovalnica in glavna zaloga v
lekarni B. FRAGNER-ja
c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

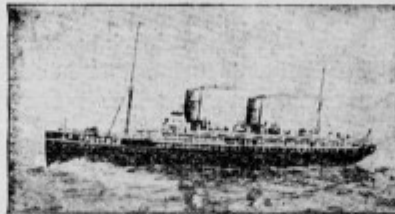
Pri naprej plačilu K 1.50 se pošlje 1 pušica franko

5—	5—	5—
9—	9—	10—

Potvor na ime izdelka in izdelovalatelja
ZALOGA V LEKARNAH.

V Ljubljani: Rih. Sušnik, Jos. Čizmař, dr. G. Piccoli. 3117

Samo 6 dni! Samo 6 dni!

Najcenejša Miniatur ura s kukavico .. K 6.80.

Št. 4508. Lepo izrezljana omarica s kukavico, košenimi številkami in kazalcem, zapoje pol in cele ure, 82 cm visoka, kompl., natančno regul. K 6.80.

Št. 4509. Ista s kukavico K 7.50, 8.50, 9.50. Bogato izrezljana omarica, okrašena z zlatom, 82 cm visoka, kompl., natančno regul. K 10.50, 14.50.

Olej glavni cenik. Za vsako uro triletno pisмено jamstvo. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju ali naprej plačilu od priznane najboljšie tvrdke

Jan Konrad, c. in kr. dvorni založnik v Brúxu št. 2734 (Češko). Bogato ilustriran glavni cenik s približno 4000 slikami na zahtevo zastoj in franko.

Priznано najboljšie oljnate barve

zmlate a stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencio po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino polbarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann-a nasled. Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežna, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov. Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Častito občinstvo se tem potom vljudno obvešča, da sem otvoril v nedeljo 15. oktobra svojo po požaru popolnoma prenovljeno

trgovino na Vrhniki.

Ker mi je nesrečni požar skoraj vso zalogo uničil, kar je pa ostalo sem takoj na javni dražbi razprodal, založil sem svojo trgovino z novim najboljšim blagom in bodem vsled tega lahko čast. občinstvo v vsem zadovoljil. Pri tej priložnosti usojam si čislalnemu občinstvu priporočati svojo veliko izbero v manufakturnem, špecerijskem in galanterijskem blagu, v klobukih, železu, železnini, steklu in porcelanu, kakor tudi tvorniško zalogo koles »Domovina«, kolesnih delov in šivalnih strojev. V zalogi imam tudi vedno najfinejši Excelsior Portland-cement. Končno se slav. občinstvu najtopleje zahvaljujem za dosedaj mi izkazano zaupanje s prošnjo, da mi isto še naprej ohrani, nasprotno pa izjavljam da bodem stavil vedno najnižje cene in skrbel za točno postrežbo.

Rudolf Rutner.
3114

Edino pri **ED. ŠMARDA**, polovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 dobiš veljavne vozne liste (šifkarte) za francosko linijo čez Havre v New-York in iz Amerike nazaj v domovino.

Zakaj ravnate s svojim zelodcem tako neskrbno

kot da ne bi bil ravno tako važen, kakor drugi organi. In vendar ako zelodec ne prebavlja, zaspi delavna zmoglost celega telesa.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujočo in lahko odvajajočo domače zdravilo ki ublaži in odstrani znane nasledke nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorbe kislin ter krče je dr. Rose balzam za zelodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli emb laže imajo postavno deponovano varst. znanko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA
B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvor. dobavitelja, „Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice. 3119

Po pošti se razpošilja vsak dan. 24
Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K, Proti naprej vpošilj. K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.50 velika steklenica, za K 4.70 2 veliki steklenici za K 7.— 4 velike steklenice za K 22.— 14 vel. steklenic poštnine prosto na vso postajo avstrijske monarhije.

Zaloga v lekarnah avst.-ogr. — V Ljubljani: Rih. Sušnik, Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmař

Pristne niklaste verižice.

St. 4747. Niklasta-Jocke-verižica, predstavlja četrtoverpnični, dobro trpežno delo K 2.80.

Glavni cenik z več kot 4000 slikami na zahtevo vsakemu zastoj in franko.

St. 4757. Fina, pletena verižica iz 9 vrst z lepim premikalcem, lepo in solidno izdelana 30 cm dolga K 4.80. St. 5008. Ista v prisknem srebru, krasna izviritev K 25.— Pošilja po povzetju ali preposlatvi zneska c. in kr. dvor. založnik

JAN KONRAD
ra. pošiljan. brúx, št. 2730, Češko.

Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Zelo lep zaslužek

pri nabiranju gozdnega praprota (spodlesnice, steljce, mala praprota). Cena tisoč peres 80 v do 2 K. Več pismeno. Vzorci na razpolago. **M. Jacobi in A. Maček, Ribnica (Dolenjsko).** 2949

! Ceni fotograf. aparati !

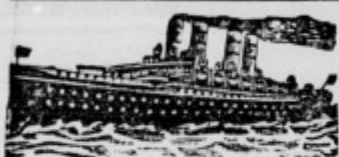

Kompletni fotograf. aparati dajo zanesljeno dobro sliko, s ploščami, papirjem, kemikalijami in podokom velikost slik 6 x 9 cm K 1-90, 9 x 12 cm K 3-80, 5-70, 9-70 itd. (postojna posebej). 1878

Natančne krasne kamere in dvojni anastigmati nedosežni in poceni!

Rabljeni aparati in objektivni znanih vrst zelo poceni! Glavni ceniki obsegajo 120 strani zastoj, ravnotako prilagoditveni ceniki.

Elfr. Birnbaum tovarna foto-graf. aparatov **Hirschberg 326, Češko.**

Cunard Line

Volja 5 29/7/07

Elizni odhod iz domače luke
Trsta: Ultonia 31./10., Pannonia 14./11., Charpatia 28./1., 1911.

Reke: Franconia 9./11. 1911.

Iz Liverpoola: Lusitania (najboljši največji in najlepši parnik sveta), 28./10., 18./11., 16./12. 1911, Mauretania 21./10., 11./11., 9./12., 30./12. 1911.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov.** Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 160.— za odraslo osebo vstevši davek in K 90.— za otroka pod deset let vstevši davek.

Lovske puške

izborni izstreljeni, najboljše kakovosti dobavljajo, in kr. dvorni založnik

Jan Konrad, Brück štev. 2754, (Češko).

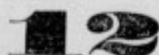
Lancaster-dvocevilke z jeklen. cevmi in v srebro vrezanimi okraski, okroglo kopito, prikladno za lice in roko liči samokresu kal. 16, K 28.—, 48.—, 60.—, 70.— in višje. Hammerlova dvocevilka, ki se napne brez petelina, trojni Greener-jev zalop, zapah z varnostno napravo K 112.—. Največja izbira lovskih pušk in samokresov se, ahaja v mojem glavnem ceniku, ki se pošlje vsakomur zastoj in franko.

2852

popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi ostanki za 20 K in sicer: 1 moderna obleka iz listra, 1 praktična obleka za hišna opravila in 1 krasna poletna obleka. Ostali ostanki se lahko porabijo za predpasnike, bluze itd.

popolnih srajc

vsebujejo moji 40 metrov dolgi rumburški ostanki tkanine lepo, dobro blago za 22 K. Ostali ostanki so pripravljeni za najboljše oprave.

Razpošilja se po povzetju.

Prvo vrstna tovarniška razpošiljalnica
Josip Frankenstein, Jaromer 91, Češko.

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.
Od vseh drugih predmetov vzorci na željo franko.
Vzorci se morajo vrniti.

Filip Fajdiga

zaloga pohištva

Ljubljana
Sv. Petra cesta
št. 19

priporoča svojo

veliko zalogo
raznovrstnega
pohištva

2808 po
najnižjih cenah.

Spreten

uradnik

se išče za večji

tovarniški obrat.

Kristjan, 22—28 let star, ne-
oženjen, popolno znanje slo-
venskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi. Splošna
in trgovska izobrazba. Po-
nudbe pod: »002—W. A. 7288«
na **Rudolfa Mosse, Dunaj I.,
Seilerstätte 2.** 21940

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906.
Državno odlikovanje in častni diplom s zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepča
žive, zboljša kri in je re-
konvalescentom in malo-
krvnim zelo priporočeno od
zdravniških avtoritet.

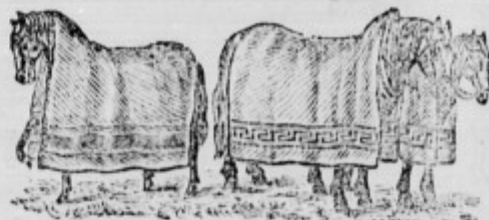

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos
zopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih

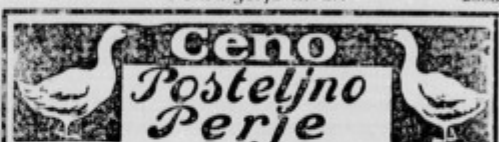
vojaških kecev za konje

za ceno le K 4-40 komad in K 8-60 za par
(6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj.
Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot
kožuhovina, temnosivi, okoli 150-200 cm veliki,
torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno
pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju
ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na

STEINER-jevo komisijsko razpošiljalnico
združenih tovarn za kece

Dunaj II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugaja-
joče se zavežem vrniti naprej poslani denar.
Mnogostevilna priznanja in naročila so došla od
kobilarne v Radavcu, Komornu in Brody-ju župnika
Kolarja Tutz-u dr. Vračuna, odveta in v Varasdu,
posestnika Weidbergerja Ilosva, Grünwalda, Zor-
kovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobro-
stany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Manken-
dorf, Schienka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina,
Fohringerja in dr. 2855

1 kg sivoga skubjenega K 2.—, boljšega K 2-40, pol-
belega prina K 2-80, belega K 4.—, finega mehkega pana K 6.—,
prvo vrstnega K 7.—, 8.— in 9-60. Sivoga puha K 6.—,
7.—, belega finega K 10.—, prsnega puha K 12.— od pet
kg naprej franko.

Dovršene napolnjene postelje

Iz gostega, trpežnega, rdečega, modrega ali belega inlet
(mankin) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka,
z 2 vzglavnica, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka,
zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in trpežnim
postelnim perjem K 16.—, s pol puhom K 20.—, s puh
perjem K 24.— Posamezne pernice K 10.—, 12.—, 14.—,
16.— Posamezne vzglavnice K 3.—, 3-50, 4.— Pernice
200 krat 140 cm velike K 13.—, 15.—, 18.—, 20.— Vzglavnice
90 x 70 cm velike K 4-50, 5.—, 5-50. Spod. pernice iz najbolje-
gradila za postelje 180 x 116 cm velike K 13.— in 15.—, raz-
pošilja proti povzetju ali naprej vnaprej

Maks Berger Dešenica št. 412 a Češki les.

Nikak riziko, ker se zamajava dovoli ali denar vrne.
Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj, 2117

De ni plašči za gospode, dame in otroke

in izvršitev!
Prvo vrstno krojaško delo!
St. 850. Plašč za gospode iz
dobrega nepremočlj. gladkega
lodna za poletje in zimo v sivi ali
olivni barvi z močnimi trakovi in
odpenjaj. se kapuco, kompletni
širok 115 120 125 cm dolg
kom. K 16 K 17 K 18.

St. 855. Isti za dame z veliko
kapuco, ki seže čez klobuk ali
kapo, kompletni
širok 115 120 125 cm dolg
kom. K 17-25 18-25 19-25

Plašči za gospode in dame iz
najfinejšega in najboljšega blaga
v I. izvršitvi v mojem glavnem
ceniku. — Plašči za deklice ali
dečke. Kron 12.—, 13.—, 13-50,
14-50 v največji izbori. Nikak
riziko! Zamena dovoljena ali
denar nazaj! Pošilja po pov-
zetju dobro znana najboljša
svetovna trdka

JAN KONRAD
c. in kr. dvorni založnik, razpošiljalnica, Brück štev. 2742, Češko.
Bogato ilustrirani glavni cenik s 4000 slikami na
zahtevo vsakomur zastoj in poštno prosto.

Tovarna strešnikov F. P. VIDIC & KOMP. Ljubljana

ponudi v vsaki poljubni množini pravilno žgani

navadni strešnik

stare oblike :

in patent. dvojno zarežani

strešnik-zakrivač

sistem „Marzola“

782

Na željo pošljemo takoj vzorce in popise.

**Močna, lepa in cena je
— tkanina —**

iz tkalnic

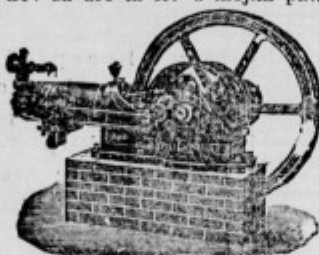
Josipa Zeleny-ja & sinov

Češka čerma pri Nachodu, Češko.

Vzorci vseh vrst najboljših, nad 36 let slovečih
tkanin za gospodinjstvo in opremo, zastoni.

2859 **Priložnostni nakup:** (1)
4—15 m dolgi ostanki la blaga do 120 cm
široki. 30 m K 13—, 40 m K 17— franko.
Gradi, kanafas, rjuhe, fine tkanine, ce-
firi, oksfordi, inleti, brisače, robci itd.

1 do 2 vinarja obratnih stroš-
kov za uro in HP z mojimi pat.

**motorjem z močnim pri-
fiskom in za surovo olje**
od 16 HP naprej; 4 do 5 vin.
pri mojih petrolinskih motorjih
in petrolinskih lokomobilah, dalje
2—10 HP tudi stoječe motorje

Tvornica motorjev
I. WARCHALOWSKI
Dunaj III., Paulusgasse 1.
Na tisoče motorjev v obratu.
Cenovniki gratis. Ugodni plačilni
pogoji. V zalogi tudi že rabljeni
petrolinovi motorji. 315

Prave turinske vremenske hišice z uro

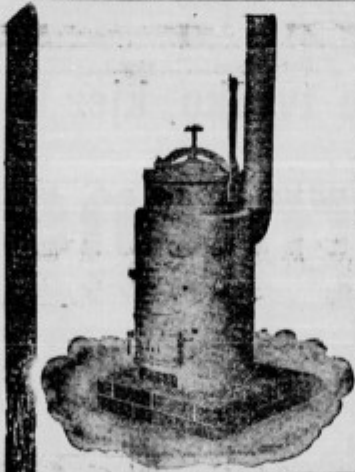
kažejo vsako vremensko iz-
tremenbo 24—48 ur naprej.
Št. 944, Hišica izdelana iz
hrastovega lesa, strcha z ma-
hom pokrita. Sprednja stran
ima toplomer in je z vejami
okrašena z **dobro idčo uro**
s kazalom iz slonove kosti,
natančno regulirana in
repasirana s 3 letnim pla-
menim jamstvom, z dvema
podobama, 23 cm. visoke,
19 cm. široke, elegantno fr-
ščene, najlepši okras za
vsakosobo, komad K 6-60.
Vremenska hišica brez ure
K — 50, 1-30, 1-50, 1-60 v
mojem glavnem ceniku.

Nikak riziko! Zamena dovoljena ali d. nar. nazaj.
Razpošiljanje po povzetju od priznane najbolje sve-
tovalne tvrdike c. in k. dvornega založnika

JAN KONRAD

razpošiljalnica, BRÜX 2749, Češko.

Glavni cenik s približno 4000 slikami vsakomur zastoni
in poštino prosto.

ALFA

brzoparilniki za krmo so **najboljši!**

Nov izboljššan sestav!

**Močna izpeljava popolnoma iz
kovanega železa in železne pločevine.**

Svari se pred cenejšimi in slabšimi pona-
redbami iz litega železa!

Zahtevajte cenike!

Dopisuje se slovensko!

Delniška družba Alfa Separator Dunaj XII./3.

Priporočam svoje izborne neprekosljive **amerikanske kosilnice**
»Deering«, vsakovrstne **poljedelske stroje** najodličnejših tovarn,
motorje enostavne konstrukcije, **pluge**, **čistilnice**, **mlatilnice** itd.

V zalogi imam vedno črpalke za: vodo, vino in gnojnico, cevi: železne, svinčene in
gumijaste, štedilnike, peči, blagajne, železn. šine, traverze, cement in vse druge
stavbene potrebščine kakor tudi razno orodje za ključavničarje, kovače, kleparje itd.

FR. STUPICA 1811 v LJUBLJANI, Marije Terezije cesta 1.

